

Učinkovit četrtek je vsej
a poštne vred ali v Mari-
boru s pošiljanjem na den
za celo leto 32 D, pol leta
22 D, četrtek leta 8 D. Izven
Jugoslavije 64 D. Naročnina
je pošljena na upravnštvo
člana, Gospodarja v Mari-
boru, Koroška cesta št. 5. —
Nato se depošilja do depo-
voda. Naročnina se plačuje
v naprej. Tel. interurban 113.

Posamezna številka stane 150 din.

Poštino plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

85. številka.

Maribor, dne 2. septembra 1926.

60. letnik.

Veličastna manifestacija za slovensko Prekmurje!

Cela Slovenska Krajina za združenje s Slovenijo. — Veličastno ljudsko zborovanje v Murski Soboti in Črensovcih. — Dr. Korošec in poslanec SLS v Prekmurju.

Namere Radičevcev.

Pred dobrim mesecem se je v hrvatskem radičevskem časopisu nenašlo pojavila zahteva, da se priključi Prekmurje Hrvatski, češ, da Prekmurje niso Slovenci, ampak Hrvati. Radičevci so to zahtevo zgrabili z obema rokama ter na tihem sporazumu s svojimi slovenskimi pristaši pripravljali odecipitev Slovenske Krajine od Slovenije. Pri tem jih je vedel grad in sebičen namen. V Prekmurju je bila do preobrata zemlja last veleposestnikov in madžarskih grofov. Kmetje so dobivali zemljo samo v najem. Po preobratu je država potom agrarne reforme odvzela tem grofom vedno veleposestev, ki bi se morala razdeliti med kmete. Tu pa se je vrnila kot posredovalce Zagrebačka banka, v katere upravi sedišče najboljši Radičevi priatelji. Kupila je od grofov njihova posestva po smerno nizki ceni, kmetom pa sedaj ponuja zemljo za oderški denar, tako da bi zasluzila pri vsakem oralu več tisoč dinarjev. Ker ni hotela dajati zemlje v najem, so bili kmetje napovedali prisiljeni, zemljo za drag denar kupovati, dasi bi jo prejeli dobili od grofov napol zastonji. Poslanec Klekl se je potegnil za uboge kmete ter preprečil banki njeno umazano kupčijo. Da pa svojo namero vendar izvedejo, bočejo ti Radičevi priatelji na vsak način spraviti Prekmurje pod hrvatsko upravo, da bi potem lahko delali z ubogimi ljudmi po svoji mili volji.

Odporni Prekmurci.

Prekmurci, ki se vedno čutijo Slovence, so postali strastno razburjeni radi radičevskih načrtov. Celokupno ljudstvo brez razlike vere je proti temu, da bi prišli pod hrvatsko upravo, da bi bili izročeni na milost in nemilost izsesavanju hrvatskih bank. Zato so prihiteli od vseh strani na velika zborovanja v Murski Soboti in v Črensovcih, ki sta se vršili pretekel nedeljo, dne 29. avgusta. Na zborovanju so prihiteli z dr. Korošcem na čelu vsi poslanici SLS, ki tega dne niso imeli svojih zborovanj. Bili so navzoči Klekl, dr. Kulovec, dr. Sušnik, Štrein, Falež, Bedjanič in Škoberne. Prišel je tudi prelat in vsečilični profesor dr. Slavič, ki je rešil na mirovni konferenci v Parizu Prekmurje na našo državo.

Zborovanje v Murski Soboti.

je bilo nad vse veličastno. Udeležilo se ga je nad 5000 ljudi. Nekaj nahajščanikov in pijanih mladičev, katerim so platali pijačo samostojni demokratie in radičevci, je skušalo govornike z medkljici motiti, toda zborovalci so jih hitro pognali v beg.

Prvi je govoril dr. Korošec. Pokazal je, kako slabokrabi sedanja vlada za našega kmeta in obrtnika, ki se nahajata, izmožgana od davkov, na robu propada. Radič je tega največ krit; obljublja vse, ne izpolni pa ničesar. Dr. Korošec je reklo, da je Radič največji lažnjivec na političnem polju Evrope. Nikdar ni nobena vlada toliko lagala, kot sedanja, v kateri se nahajajo Radičevi ministri. Edina rešitev je nova in močna vlada, v kateri bodo zastopane vse stranke. Taka vlada mora kmalu priti. Zahetavamo tudi slovensko avtonomijo in v tej avtonomni Slove-

niji mora biti tudi Slovenska Krajina, kot polnopravna sestra ostalih hčera matere Slovenije.

Za dr. Korošcem je govoril prekmurski poslanec gospod Klekl. S svojim govorom je navduševal zborovalce za slovenski jezik ter jih pozival v boj proti nameram Radičevcev. Govorili so nadalje še akademik Bajlek in bivši minister, poslanec dr. Sušnik, ki je pozdravil Prekmurce v imenu Kranjske.

Navdušenje zborovalcev je bilo nepopisno. Neprenehoma so klicali našemu voditelju dr. Korošcu, zaklinjali se, da ostanejo zvesti Slovenci do groba.

Veličastna je bila naravnost pot poslancev do Črensove, kjer se je popolan ob treh vršilo drugo zborovanje, ki je izpadlo še lepše in bolj navdušeno, kot v Murski Soboti. V vseh vasih so pričakali ljudje v gostem špalirju avtomobil dr. Korošca ter ga obsipali s cvetjem. V Črensovcih so sprejeli govornike pred vasjo Orli, šolska mladina, konjeniki, kolesarji in skoro vse prebivalstvo. Cela vas je bila v zastavah.

Govorili so dr. Korošec, poslanec Klekl, urednik »Novin« g. Jerič, in dva zastopnika Madžarov. Ljudi je bilo nad 5000.

Radičevci so v Prekmurju zaigrali še zadnje nade, katere so gojili. Ljudje jim radi njihovih umazanih nakan povsod obračajo hrbet. Upamo, da bo zgled Prekmurcev vplival tudi na naše ljudi, da bodo tudi oni obrnili hrbet hrvatski stranki ter se oklenili Slovenske Ludske Stranke, edine stranke, ki se bori za koristi slovenskega naroda.

Napad slov. liberalcev odbit.

Slovenski samostojni demokratie, katerim so že vsi ušli in še utajajo iz njihovih strankarskih mrež, so te svoje prazne mreže znova vrgli med kmeta. In sam dr. Žerjav je napisal, da ima SDS kmeta raje v srcu kot pa na jeziku. A ker smo se prepričali, da ta stranka za kmeta sploh nima srca, ostane le še ono malo ljubezni na jeziku. Tudi ta bolezna se pokaze posebno v častiitljivih izrazih, s katerimi gospoda iz vrst dr. Žerjava kmeta zmerja in psuje, ker tem res kmetsko delo in tudi delo za kmeta smrdi, kot to »Domovina« izpod peresa dr. Žerjava piše. Da bi pa mogla ta polomljena barka petapljajoče se stranke samostojnih demokratov bolj nmemoteno zajadrati med kmetske vrste, je bilo treba napasti in odstraniti največjo aviro, to je list »Slovenski Gospodar«.

Tožba »Domovine« proti »Slovenskemu Gospodarju«.

»Slovenski Gospodar« je bil dolžan opozoriti slovenskega kmeta na največjo »priateljico«, ki jo je dr. Žerjav pasl po deželi, na »Domovino«, ter povedati, kakšen je ta list. »Slovenski Gospodar« je govoril resnico, ko je dokazoval, da se »Domovina« povsod pozna radi njene proti verske, pa tudi protislavenske namere. Saj se je norčevala iz verskih resnic, obredov, duhovnikov, dobril del, molitve, romanja, bratovščin itd. Saj je in še vedno zastopa centralistično stališče dr. Žerjava, ki je veliko krit, da slovenskega kmeta ubija beograjsko izmognovanje.

Seveda je »Domovina« ta odsoba, ki jo je »Slovenski Gospodar« izreklo, podprt z dokazi, zbolela. Slovenski kmet se je prepričal, da je »Domovina« res taka, kakor jo je »Slovenski Gospodar« popisal. Zato je kljub temu, da so jo pošljali zastonji, romala nazaj v roke upravnika »Domovine«, dr. Žerjava. Treba je bilo nekaj storiti. Pa so si izmisli gospodje: Tožimo »Slovenskega Gospodar-

ja«, pa mu bomo usta zamašili, saj smo pripravili svoj čas za take reči prav pripraven tiskovni zakon! In res so težili. Pri razpravah je urednik in zastopnik »Slovenskega Gospodarja« podal tak zagovor za svoje delo, da je bil oproščen odsodbe, tožitelj — Ribnikar pa, ki je tožil v imenu »Domovine«, bo nosil vse stroške. Res, da se je pritožil, a že do zdaj je jasno, da je pravica na strani »Slovenskega Gospodarja«.

Ljubljanski škof kot priča.

Ker izhaja »Domovina« v Ljubljani, torej v področju ljubljanskega škofa, je bil ljubljanski škof dr. Bonaventura Jeglič pozvan za pričo, je-li »Domovina« res proti verski list ali ne. In on je izjavil: »Predočeni mi članki »Domovine« so res taki, da sramotijo vero, oziroma Cerkev in duhovniški stan. Navedbe obtoženca Goleca k tem člankom in njegovi tozadne zaključki so povsem pravilni ter jih odobrijem. Taki članki »Domovine« so res v stanu vero med ljudstvom zatreti in se da iz tega, da je več teh člankov, in iz vsega načina pisanja upravičeno sklepati, da so vsi predmetni članki pisani v namenu, veri med ljudstvom škodovati. Škof kot cerkvena oblast je poklican in dolžan, v svojem okolišu odločiti, ali nasprotuje kak list veri, oziroma njenim naukom. Res je, da sem letos v »Domoljubu« v dveh člankih — na zadnje številke se ne spominjam več — svojim vernikom označil »Domovino« kot list, ki je proti Cerkvi, protiverski in da sem ta list prepovedal čitati. — Dr. Anton Bonaventura Jeglič.«

Ljubljanski škof je torej kot priča izpovedal in kot cerkvena oblast, ki je za Ljubljano merodajna, odločil glede »Domovine«, kakov je »Slovenski Gospodar« pisal. Ako bi »Domovina« izhajala v področju mariborskega škofa, bi jo zadela, za kar smo prepričani, enaka odsodba, ker je zaslužena.

»Domovina« naj bi bil »kšeft« za SDS.

V zadnji »Domovini« poizkuša nekdo prav nerodno braniti »Domovino«, češ, da bi se ne smelo povedati, kakšna da je, ker bi se lahko na ta način list gospodarsko umišlo, ne da bi imel list moč obrambe. In res je Ribnikar v tožbi navedel, da ima 100.000 dinarjev škode, ker sedaj ljudje nočejo »Domovino« in mora to škodo poravnati — »Slovenski Gospodar!« Tu se pa že vse neha! Recimo, da je že takole na svetu. Ti si v domači hiši. pride tat, ki ti hoče vzeti denar, ti ga preženeš, tat pa te bo tožil, ker imas škodo, ko te ni mogel obkrasti. — Nekaj podobnega je tu. »Domovina« hoče smešiti vero med narodom, »Slovenski Gospodar« to pove, »Domovina« je na škodi pri svojem kšeftu in pri svoji hudobni nameri — zahteva odškodnino. Če je še drobtinica pravice na svetu, potem se ne bo »Domovina« nazadnje smejal.

Ljudska odsodba »Domovine«.

Poleg tega, da je »Domovino« odsodila cerkvena oblast, da je njen poizkus napačne obrambe zavrnila državna sodniška oblast, potrebuje »Domovina« še eno in končoveljavo odsodbo, in to je ljudska odsodba. Vi vši, klietele vrstice berete in ste prepričani o pravici »Slovenskega Gospodarja«, pa poznate koga, ki še veruje »Domovini«, ki jo naroča, ki jo daje celo drugim brati, recite ne hude, ampak dobro besedo, prijateljsko saj gre za duševno rešitev doličnega. Ne s hrupom le tuštam, ampak z ljubezničnim in prepričevalnim delom od osebe do osebe se boalo doseči, da »Domovina« ne bo mogla zastrupljati s svojimi protiverskimi članki naših kmetskih družin. »Domovini« želim, naj se razvija, lahko jo tiskajo v stotisočih izvodih in zaslužijo pri njej vsak teden 1 milijon, ko jim že gre za »kšeft«, samo pošiljajo jo naj kamor ho-

nost obrnila v drugo smer. Pogovarjali so se in njih glasovi so bili resni in slovesni, kakor bi jih bilo nekaj vadalo z globokim spoštovanjem. Potem so se brezslisno umaknili ter se neprestano ozirali nazaj na razvaline kladare, kakor bi pričakovali, da se iz nje prikažejo duhovničnikov. Nazadnje so izginili v goščavi.

Sokol si je olajšan oddahnil, postavil puško ob tla in rekel:

»Poglejte jih, kak strah imajo pred mrtvimi. S tem so rešili svoje in morda tudi življenje boljših ljudi.«

Ko so se bili prepričali, da se je sovražnik izgubil v daljavi, so pripeljali konje na plano in damama pomagali v sedlo. Še enkrat so se ozrli na tihom gomilo in razpadlo kladaro ter nadaljevali svojo pot v smeri, ki je bila nasprotna tisti, v kateri so bili odšli Huronci.

Molče so nadaljevali svojo pot skozi temni gozd, kajti še vedno jih je bila groza vsega, kar so doživelji. Lovec je zopet prevzel vodstvo, vendar je vse kazalo, da mu okolina ni posebno znana, kajti stopal je previdno in se je večkrat ustavil, da se je posvetoval z Mohikanecem. Včasih je pokazal na luno ter si skrbno ogledoval lubje na posameznih drevesih.

Nenadoma se je oglasilo žuborenje tekoče vode. Iz tega so vodniki spoznali, kje so, ter veselo krenili v tisto stran. Ko so prišli na breg male rečice, je Sokol ukazal Heywardu in Davidu, naj sezujete mokasine, ter je tudi sam storil tako. Stopili so v vodo in skoro eno uro brodili po strugi, ne da bi za sabo puščali kako sled.

Ko so zopet stopili na breg, se je bila luna skrila za steno črnih oblakov, ki se je dvigala na zapadnem obzorju. Pot je bila strma in nerodna, a Sokol se je vidno dobro spoznal in je čvrsto korakal dalje.

(Dalje prihodnjih.)

Zadnji Mohikanec.

Povest iz leta 1757.

Po J. F. Cooperju predelal Al. Benkovič.

spravi konje v kladaro in tudi vi, prijatelji, se skrijte v nji. Za silo nas bo varovala, čeprav je že stara in podrta.

Vsi so storili, kakor je bil ukazal. Vsa družba je bila sedaj v koči ter zadrževala sapo od pozornosti. Razločno je bilo slišati bližajoče se korake in tudi že človeške glasove. Ko je topla prišla do kraja, kjer so bili konji zavidi v goščo, so se naenkrat ustavili. Izgubili so sled. Razločno je bilo slišati, kako so se pogovarjali v huronskem jeziku.

Ni trajalo dolgo in divjaki so se pokazali na robu koštanjevega gozda, ki je obkroževal jaso.

»So že tu! Streljajmo!« je pošepetal Heyward in skuljal puško porinuti skozi razpoko med tramovi.

»Nazaj! Zdaj še nel! Ostanite lepo v senci in boste tiho — najmanjši šum nam spravi na vrat lačne potepine. Ako je že božja volja, da se moramo boriti za svoje skalpe, potem zaupajte izkušenim možem, ki poznajo divjaške navade.«

Heyward se je ozrl in videl, kako sta Mohikanca stala tu kot dva kipa, pripravljena, da se spustita v boj, ako bo treba. Premagal je torej svojo nestrnost in molče čakal, kaj bo.

Tako nato se je razmaznilo grmovje in na jaso je stoplil korenjaški, oborožen Huronec. Gledajočemu na tihu kladaro mu je luna posiljala v obraz, ki je izražal strmenje in radovednost. Za njim so se pokazali tudi njegov tovariši. Z opreznimi koraki so se bližali koči ter večkrat postali, da bi poslušali. Naenkrat je eden izmed njih zadel ob griček ter se priklonal, da si ga ogleda. Heyward je opazil, da je lovec izdril nož in dvignil puško. Zdaj se je tudi on pripravil za streli, ker je vse kazalo, da mora priti do boja.

Divjaki so bili tako blizu, da bi bili konji z najmanjšim šumom ali celo glasno dihanje izdal begunce. Ko pa so Huronci spoznali, kaj pomenja griček, se je njih pozor-

čojo, magari na luno, nikakor pa ne med naš narod - ki hoče ostati in bo ostal katoliški in slovenski!

Obrtnikom in trgovcem!

Te dni dobite od volilne komisije v Ljubljani
volilne izkaznico, glasovnico in kuvert.

Glasovnica je izdelana tako, da jamči tajnost glasovanja. Za glasovanje se smejo uporabiti samo uradne glasovnice, žigosane z uradnim pečatom. Če bi kak obrtnik ali trgovec-volilec ne prejel glasovnice, če bi jo izgubil, ali če je postala nerabna, naj takoj piše volilni komisiji v Ljubljano, ki mu izda novo glasovnico. Obenem z glasovnico, izkaznico ter kuvertom dobi vsak volilec tudi volilni razpis, ki obsega: njegovo volilno kategorijo, število kandidatov in namestnikov, ki jih je voliti v njej (4 kandidate člane in 4 namestnike), ter dan in uro, do katere morajo biti glasovnice dodelane volilni komisiji v Ljubljano; pazite na te opombe!

Vsek volilec voli

4 kandidate-člane in 4 namestnike,

po dva iz mariborske in po dva iz ljubljanske oblasti. Vsak volilec mora izpolniti glasovnico z imeni in načinimi načlavi kandidatov, kakor jih postavi »Volilni odbor združenih stanovskih kandidatnih list trgovcev, obrtnikov in industrijev v Sloveniji«. Pri vsakem kandidatu je torej treba označiti: njegovo ime, njegov priimek, poklic in stanovišče; glasovnica velja samo za one kandidate, pri katerih so vsi ti podatki navedeni!

Napišite samo tiste kandidate na glasovnico,

ki Vam jih bo v posebni okrožnici priporočal »Volilni odbor združenih stanovskih list trgovcev, obrtnikov in industrijev v Sloveniji« in kogih imena bodo objavljena v »Slovenskem Gospodarju«, »Domoljubu« in »Slovencu«. Samo to velja za naše volilce! Vse drugo, kar Vam bodo prigovarjali in svetovali, je laž! Ne ravnajte se po zvijačnih naštevih samostojnih demokratov! Tako izpolnjeno

glasovnico, obenem z izkaznico v kuverti pošljite

po pošti na naslov: »Volilna komisija Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.« Ta pisma so poštne proste. Izpolnite pa glasovnice takoj, ko jo prejmete in ko zveste za naše kandidate ter jo takoj odnesete na pošto, da se Vam ne izgubi, da je ne dobjivo v roke nepoklicani in da se agitatorjev hitro iznebite, češ: sem že odposlal! Ne pozabite glasovnici priložiti izkaznico! Če glasovnici ni priložena izkaznica, glasovnica ne velja in je volilna komisije ne sme sprejeti!

Vsek naj pazi na to, da glasovnice ne da iz rok nepoklicanemu. Na pošto oddajte kuvert sami lastnoročno, ali pa po popolnoma zanesljivemu človeku!

Volitev je tajna. Nihče ne ve in ne bo nikdar vedel, kateri kandidate ste volili. Ne bojte se terorja samostojnih demokratov, ki so edini naši nasprotniki v tem boju!

Najpozneje do 22. septembra

mora imeti volilna komisija vse glasovnice v rokah! Odložite jih torej vsaj 18. septembra, ako že ne prej! Obveščeni smo, da bodo nasprotniki v imenu našega volilnega odbora združenih stanovskih kandidatnih list in celo s podpisom odličnih somišljenikov naše stranke in drugih strank, ki nastopajo v teh volitvah skupno z nami, hoteli dajati volilcem lažnjiva navodila, zato da bili Vaši glasovi neveljavni. Ljudje, ki so lani celo papeževu pismo izlagali in sfabricirali, in ki znajo podpise ponarejati, so zmožni največje nepoštenosti tudi v tem gospodarskem boju. Zato, vsi volilci, pazite, da ne nasedete zvijačam samostojnih demokratov! V vsakem dvomljivjem slučaju se takoj obrnite na tajništvo SLS v Mariboru, ali pa na volilni odbor združenih stanovskih kandidatnih list v Ljubljani, Kolodvorska ulica 8.

Krajevne organizacije SLS prosimo,

da sklicejo po posameznih občinah in vaseh sestanke, da poučijo volilce, kako je treba glasovnice izpolniti. Kjer sestanki niso primerni, naj odborniki in zaupniki SLS storijo to od moža, od volilca do volilca!

Krajevnim organizacijam izrekamo že zdaj najlepšo zahvalo za trudopolno delo, ki so ga za volitve opravile že doslej! Tiste krajevne organizacije, ki še niso izvršile zadnjega navodila tajništva SLS v Mariboru, prosimo, da to mimo storijsko in nam zaprošeno vrnejo!

Samo dober teden bo trajala borba, potem pa nas čaka častna zmaga!

Slovenski fantje — naprej!

(K fantovskemu taboru v Šmarju pri Jelšah.)

Na prijaznem gričku poleg Šmarja, pri veličastni in znameniti cerkvi sv. Roka se je vršil preteklo nedeljo fantovski tabor, o katerem naj izve vsa Slovenija, da se razglibuje vrste slovenskih mladeničev, ki so moč in bodočnost našega naroda.

Na predvečer so po vsej Šmarski okolici na gričkih zagoreli kresovi, nad 25 jih je bilo, ki so daleč na okrog, tja do hrvaških mej, naznanjali, da hočejo drugi dan sloveni načrati kres, poziv vsem slovenskim fantom, naj se združijo v katoliške prosvetne organizacije, naj stopajo na čelo vsega narodnega življencev in borena.

Nedeljo zjutraj je od jutranjih vlakov in tudi po številno zastopstvo slovenskih fantovskih organizacij iz Šmarske okolice in drugih krajev. Na trgu jih je navdušeno pozdravil g. Strmšek, nato je bil odhod na goro. Velika romarska cerkev sv. Roka ni sprejela vseh, ki so došli, v svoje prostore, ena sv. maša se je služila tudi zunaj pri kapelici. Pridiga pa je bila zunaj. Domačin mons. g. profesor Ivan Vreže je v ognjevitem navdušenju ustvar

jal s svojim govorom fante za neustrašene borce za božje kraljestvo. Njegov govor je mladina sprejela z globokoversko udanostjo.

Po slovesni službi božji, ki jo je tudi služil g. mons. Vreže, je bilo pred cerkvijo veličastno fantovsko zborovanje, ki ga je s pravo fantovsko ognjevitostjo vodil delavni domači društveni predsednik g. Turk. Zborovanje so pozdravili zastopniki domače občine, Šmarsko-rogaškega orlovskega okrožja, posamezniki iz Slovenjgrada, Dravograd, Buč, Kostrivnice, Rogatca, Žalc, zastopnik Prosvetne zveze iz Maribora, ki je prinesel pozdrave zadržanega poslanca g. Vesnjaka. Brzovarno je pozdravil zborovanje poslanec Škoberne.

Po izvršenih pozdravih je najpreje govoril namesto g. Vesnjaka tajnik Prosvetne zveze iz Maribora, kako je moč naroda ravno v močni, fizični in moralno močni mladini, posebno še v čvrstih fantih, ki naj bodo narodova bramba in opora ne le v vojni, ampak tudi v miru. Dr. Jeraj je kot drugi govornik razložil, kaj je pravo fantovstvo. Govorom so vsi navzoči sledili z izredno pozornostjo ter vstražnostjo, saj je trajalo do ene ure popoldne.

Popoldanska prireditev.

Ker je bilo že precej pozno, se je vsa zbrana mladina takoj odpravila v dolino, da pripravi popoldanski nastop pri novem Društvem domu, ki je ponos delavnih Šmarjanov. Gostje zborovanja pa so bili povabljeni v pregostoljubno hišo g. monsignora Vrežeta. Na primerno ovenčanem in prostornem telovadišču je Šmarsko-rogaško orlovske okrožje postavilo svoje telovadce in telovadkinje ter obojni naraščaj. Za ves dobro izvajan in zelo obširen program so prejemali vedno bolj navdušeno pohvalo. Kot posebna slavnostna točka pa je bila, ko se je domačinu monsignoru Vrežetu poklonila diploma častnega članstva Šmarskih katoliških organizacij kot znak hvaležnosti za njegovo pozrtvovalno sodelovanje in podporo. Navzoče občinstvo je g. monsignora iskreno pozdravljalo. Na telovadišču je navdušeno govoril brat Vipotnik. V večernem mraku so se udeleženci razšli.

Fantovski tabor je pokazal, da je med slovenskimi fanti že veliko takih, ki so čast, ponos in veselje slovenskega naroda, da pa bo treba še nadaljnega, smotrenega, širokoorganizatoričnega dela, da se vse slovenske fante povabijo na to veliko kulturno delo za lepo bodočnost narodova. Ako je bil ta fantovski tabor v Šmarju kres, ki bo našel odziv v Sloveniji: »Slovenski fantje, naprej«, tedaj je bil to velik dan, velik praznik in velik delavnik.

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Koliko časa bo še trajala sedanja vlada? Sedanja vlada je tako slabotna, tako nedelavna, da jo držijo le še počitnice, ko ni ne poslanec, ne ministrov in Beograd. Kar hitro bo sklicana narodna skupščina, tedaj bo vlada padla in se bo bistveno izpremenila. Radič dela, kar le more, da se vzdrži na vladi, pa če tudi s svojim političnim uskokom ministrom Nikičem.

Razpadanje radikalne stranke se vedno bolj vidno kaže. Veliko je voditeljev, ki se ne morejo drugače pokazati, pa vsak svojo skupino napravijo. Da bi zavrlji naraščajoče razpadanje, so poslali posebno odposlanstvo v Monte Karlo na Francoskem k Pašiču. Njegovi pristaši hočejo na vsak način, da pride Pašič zopet na vlado. Pašič se bode okrog 20. septembra vrnil v Beograd. Do tedaj hočejo Pašičevi pristaši pripraviti druge skupine in skupinice, da se znova odločijo za Pašiča. Zopet so jim dobrí tisti, ki so se neko ločili od njih, kot Nastas Petrovič, katerega tudi vabijo v svoj krog. Sedanjega notranjega ministra Maksimoviča in njegovo skupino pa hočejo čisto izločiti. Stara baska, ki je do zdaj največ odločevala v državni politiki naše države, se bo razobil.

Jugoslovanski klub za poplavljence v Sloveniji. Narodni poslaneč dr. Hodžar je vložil že tretjakrat na vladu naslovljeno vprašanje, kaj vendar misli glede poplav v Sloveniji. Ničesar še ni ukrenila. Zahteval je, naj se odloži plačevanje davkov vsaj za eno četrlet leta, da bodo ljudje v jeseni lahko kaj prodali, naj se odprijejo davki, kakor se je ugotovilo škode po raznih komisijah. Za najnujnejšo pomoko pa naj se vendar dovoli vsaj najpotrebnejša podpora. Vlada, v kateri sedijo poleg srbskih ministrov toliko hvalilani radičevski in vsemogočni minister Pucej, pa tudi na to tretjo zahtevo ne odgovarja in ji ne ustrezha. Pove naj zdaj kdo, kaj bi se še dalo drugega napraviti v tem oziru? Edina pomoč bo v tem, da se taka brezvestna vlada zruši in ljudje, ki nimajo srca za ljudstvo, tudi enako brezsrečno pošljajo v pokoj, kadar bodo volitve. To more biti pa naš odgovor na vladino molčanje.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Nemčija sprejeta v Društvo narodov. Te dni zboruje Društvo narodov v Ženevi. Najvažnejši dogodek tega zborovanja je, da bo konečno tudi Nemčija sprejeta v Društvo narodov. Nemčija je bila do zdaj skoro čisto ločena od ostanjih držav, kar pa za mir v Evropi ni bilo najbolje. Zdaj je upati, da se napetost med Nemčijo in drugimi državami zmanjša.

Papež in Društvo narodov. Papež želi in deluje veliko tudi na to, da je mir med narodi, da se narodi medsebojno sporazumejo in podpirajo. Zato je tudi znova začel delovati v tem oziru, da bi Društvo narodov čim bolj uspešno moglo delovati. V zadevah, ki se tičejo katoliške Cerkve, bo dal svoje mnenje.

Verski boj v Mehiki traja dalje. Mehikanska vlada je mislila, da bo mogla ukloniti verne katoličane, ki bodo morali sprejeti njene protiverske postave, pa se je zmotila. Da bi pred svetom svojo polomijo zakrila, je poslala v liste poročila, da so se škofje začeli pogajati za sporazum. A to poročilo ni resnično, ker mehikanski katoličani vse jajo dalje. Nobeden katoličan ne kupuje pri brezverskih trgovcih, ne vlagajo svojega denarja v banke in hranilnice, ki jih vodijo brezverci, ne gre v gostilne, kjer ni zaveden katoličan lastnik, ne dajo zaslужka nobenemu, ki ni katoličko zaveden. Pri denarju so pa brezverci najbolj občut-

Ijivi, zato so jih prevdarni katoličani s tem načinom najbolje udarili. Vlada je od svojih lastnih pristašev na ta način prisiljena, da bo morala na celi črti popustiti in spremeniti ustavo, ki bo katoličanom prinesla pravce mirnega življenja.

Rudarski štrajk na Angleškem gre h kraju. Stavka je uničila sama sebe. Dolgo je trajala, ves denar, ki so ga imeli pripravljenega posamezniki in organizacije, je poštel, delavstvo pa mora jesti, zato bo treba iti na delo. Zlomljena stavka pa seveda imela v delavskih strokovnih in političnih organizacijah slabe posledice.

V Rusiji se je začelo novo življenje. Do zdaj tam ni bilo niti toliko svobode, da bi smela biti kaka druga stranka, ampak samo komunistična, vladina. Zdaj pa se je pojavila nova, mogočna organizacija, nova stranka, ki je malo bolj pametna, kot je komunistična. V Rusiji se bo začelo politično življenje, ki naj prinese posebno ruskemu kmetu več pravice, kot jo ima pa sedaj.

Kaj je novega?

Opozorilo staršem, dijakom in učencem seljskih šol? Morda še ne veste, kje lahko dobite najcenejše vse šolske potrebštine, zvezke in knjige. Zato Vam sporočamo, da se oglašite v Slomškovi tiskovni zadrugi poleg Marijine ali Nemške cerkve. Tu boste najbolje postrežni in dobite vse blago po izredno ugodni ceni! Ne bo Vam žal, če boste sledili našemu nasvetu.

Tridesetletnica mašništva. Ta torek so obhajali 30letnico mašništva ti-le č. gospodje iz lavantske škofije: dr. Korošec Anton, načelnik SLS, minister n. r., poslanec itd., Rožman Janez, župnik v Zavodnjem, Brdnik Blaž, tačas pri Sv. Tomažu pri Ormožu, Drofenik Anton, župnik na Polju, Gomilšek Franc, župnik v Š. Janžu na Vinski gori (pri Velenju), Lorbek Ivan, župnik v Olimju pri Podčetrtek, Ocvirk Maksimiljan, župnik pri Sv. Andražu nad Polzelo, dr. Šanda Maksimiljan, tačas na Sušaku, Schreiner Fran, župnik pri Š. Ilju blizu Velenja, p. Pedicek Janez, lazaret v Celju. Gospodje jubilanti so se omenjena dne zbrali pri svojem tovarišu g. Gosaku, župniku v Š. Janžu. Slavljencem naše čestitke!

Duhovniške izpreamembe. Novomašnik č. g. Peter Pribožič je nastavljen kot kaplan v Dobje. Novomašnik č. g. Jakob Rihter je nastavljen kot kaplan v Čadram. Kapelan č. g. Ivan Rančigaj je prestavljen iz Čadrama v Š. Lovrenc na Pohorju. Kaplan č. g. Martin Vrzelak je prestavljen od Š. Lovrenca na Pohorju na Remšnik.

Vojni razporedi se vršijo: za okrajno glavarstvo Maribor desni breg na Teznu dne 5. septembra; v Peklu pri Poljanah dne 8. septembra; v Slov. Bistrici dne 12. septembra in v Rušah dne 19. septembra. K vojnim razporedom morajo priti vsi moški letnikov 1871 do 1904, razen: stalno nesposobni obvezniki in invalidi, začasno nesposobni rekruti letnikov 1901—1904, težko bolni, zelo nujno začržani, kar morajo uradno pozneje dokazati, rezervni častniki, duhovniki. Udeleženci naj prinesajo s seboj »Vojničko ispravo«, ali kake druge vojaške dokumente, ali vsaj domovnico, delavsko knjižico in pa enodnevno oskrbo.

Velika poštna tatvina. Skoro slučajno je prišla mariborska policija na sled veliki tatvini na mariborski kolodvorski pošti, o kateri ni imela poštna uprava niti pojma. Potom zaupnikov je policija izvedela, da poštni uslužbenec Šoštar, ki kot invalid opravlja službo sluge na kolodvorski pošti, živi zelo potratno ter že nekaj dni popiva v družbi raznih priateljev. Šoštarja je policija takoj osumila, da si je pridobil denar nepoštenim potom, in v petek je izvršila v njegovi odsotnosti v stanovanju preiskavo. Uspeh te preiskave je bil presenetljiv. Detektivi so našli v stanovanju platneno vrečico v obliki pisma z naslovom »Narodne banke kralj. SHS, Zagreb«, katero je odposlal »Allgemeiner Bankverein« iz Prage. V vrečici je bilo 99 tisoč dinarskih in 112 stodinarskih bankovcev ter nekaj drobiža, zraven pa denarni seznam, glaseč se na 125.484 dinarjev. Tako je bilo jasno, da je Šoštar denarno pismo ukradel ali v ambulanci, ali pa na kolodvorski pošti. Med tem časom je Šoštar nič hudega slučte popival v družbi dveh priateljev v Studencih. Zvečer ob 11. uri se je vstopila vracala vinjena v fijakerju domov. V Tatenbachovi ulici je opazil detektiv, ki je tekel za vozom do Meljske ceste ter tam s pomočjo stražnika aretiral Šoštarja in njegova tovariša, ko so hoteli vstopiti v Šoštarjevo stanovanje. Ker so bili popolnoma vinjeni, jih je policija še le včeraj popoldne pričela zasliševati.

Grozen umor. V nedeljo zvečer je umoril na Pinci

Požar pri Ptiju. Dne 25. avgusta popoldne je začelo goreti gospodarsko poslopje posestnika Vojska v Janževcih pri Ptiju. Kmalu je ogenj objel celo poslopje in hišo. Ptajska požarna bramba je hitela na pomoč. Gospodar in družina so odšli na travnik otavo sušit. Med tem je izbruhnil ogenj, ki je uničil poslopja in ves letosnji pridelek. Sumijo, da je začala tuja roka, ker je začelo goreti na parni v seni.

Koreške novice. V jeklarni grofa Thurna v Guštanju se je pričetila težka nesreča. Na delavca Martina Ježevnika je padel železen škripec ter mu zdobil nogo in lobanje. Težko poškodovanega so pripeljali v bolnično v Slovenjgradi. — Vlak je povoził dne 18. t. m. ob 2. uri popoldne v bližini Prevalj 84letnega gostilničarja in bivšega stotnika g. Štefana. Ni še ugotovljeno, kako je nesreča nastala, najbrž pa je precej gluhi starček, ki se je sprehajal ob progi, preslišal bližnjoci se vlak ter potem v zadnjem hiper vsled zmedenosti prišel pod kolesa.

Nesrečna hiša. Nesreča ne pride sama, pravi pugor. Kako resničen je, nam priča Benkova hiša v Precentincih v malonedeljski župniji. Začelo se je, ko so jim umoviči odnesli iz omare izkupiček za kravo. Ali ni denar veliko bolj varno naložen v hranilnicah? — Grozen je bil za Benkove 4. avgust, ko je mlatilnica zmečkala nogo 15letnemu hčerk Mariji. Ker ji je steklo preveč krv, so jo poslali iz murskobosanske bolnišnice domov, da vsaj doma umrje, če že mora tako mlada umreti. — V tretje gre rado, je rekel nesrečni oče. In res, že na dan pogreba se je izpolnila njegova preroška napoved. Ko je vozil snopje, so se mu splašili voli na njivi. Padel je pod voz. Kolesa so šla čez nogo ter mu jo strila. Ko bi postal takoj po zdravnika, bi mu najbrž ne bilo treba leči v prerani grob. Tako pa je v svoji nezaupnosti izjavil: Če niso mogli pomagati hčerk, ki je bila mlada, bodo meni še manj! Ker se mu je stanje dan za dnem slabšalo, so slednjič le poslali po zdravnika, ki pa ni mogel storiti drugega, kakor naročiti prejem zakramentov za umirajoče. In v resnici je izdihnil drugi dan radi zastrupljenja krv. Ravno tri tedne za hčerk je odšel v večnost ubogi oče!

Razno iz Gornje Radgome. V soboto, dne 21. avgusta, se je pri mlatitvi na Meleh ponesrečila 23letna viničarska hčerka Marija Sert. Prišla je baje po krivdi drugih preblizu stroja, ki jo je zgrabil in ji nafrgal nogo. Mlado dekleco, ki se je mislila v kratkem poročiti, so pripeljali v bolnično, kjer so ji odrezali del noge. Na mestu bi bila vsekakso večja previdnost! — V nedeljo, dne 22. avgusta, popoldne po večernicah, so priredili domači in okoliški dijaki v posojilnični dvorani »Kovačevega študenta«. S to tridejansko spevoigro so združili govor bogoslovca Kocbeka od Sv. Jurija ob Ščavnici, deklamacijo bogoslovca Hauca iz St. Ilja v Slov. goricah in nekaj pevskih točk. Prireditev je zelo ugajala, škoda le, da se je vsa stvar izvršila prehitro, brez zadostne reklame.

Odbor za spomenik mons. dr. Antonu Medvedu je prejel od raznih strani vprašanja po položnicih za spomenik. Ker vemo, da ima blagi pokojnik še več priateljev, ki bi radi prispevali za njegov spomenik, pa nimajo potrebnih položnic, smo te dni poslali položnice vsem častitim župnim uradom, kjer jih vsak dobi v omenjeni namen. Vlč. župne urade prosimo, da nam blagohotno poslajo zbrane prispevke, oziroma izročijo dopolnene položnice, ktor jih želi. — Odbor za spomenik dr. Medvedu je v svoji zadnji seji sklenil, da zaključi zbirkovo prispevkov s 15. septembrom t. l. in more tako do Vseh svetnikov spomenik postaviti. Zato se uljudno priporoča vsem, ki se nameravajo prispevati za spomenik, da pošljajo namenjeni znesek po položnici do označenega dne. — Odbor.

Društvo državnih cestarjev priredi kongres, združen z društvom občin zborom dne 17. septembra t. l. v Celju. Dnevnih red in ostala navodila prejmejo pravočasno vse skupine in vsi člani z okrožnico. Kongres bo razpravljal vse skupine v Sloveniji. Razpravljal bo tudi vprašanje dejelih cestarjev. Kongres začne zborovati ob 9. uri popoldne v vrtni dvorani hotela »Beli vol«.

Kmetje in lesni trgovci Mariborske oblasti! Kmetje in trgovci, ki imate rudokopni smrekov, borov in jelkin les, prodajte les direktno na tvrdko Dragotin Korošec, Gorenje, Rečica ob Paki, kjer boste dobili sigurno zajamčeno plačilo. Posredovalci in medkupci izključeni! Pošljite svo-

je ponudbe od m³ franko vagon Vaše nalagalne postaje, na kar boste dobili vsa tozadovna pojasnila. 1219 3-1

Kmetje iz Savinjske doline, ki boste prinesli svoj odvišen denar v mesto, ne pozabite, da je Ljudska posojilnica v Celju edini kmetski denarni zavod. Naložite svoj denar torej le pri Ljudski posojilnici v Celju, kjer je popolnoma varno naložen. Kmetski denar v kmetske denarne zavode in to je v Celju edino Ljudska posojilnica, Cankarjeva ulica 4, poleg davkarije.

Poročila S. L. S.

Shodi Slovenske Ljudske Stranke bodo: v nedeljo, 5. septembra, na Tinju pri Slov. Bistrici, na praznik, dne 8. septembra na Črešnjevcu in v nedeljo, dne 12. septembra v La porju. Poroča povsod narodni poslanec g. Falež.

Poslanec dr. Hohnjec je imel v nedeljo, 22. avgusta, pri Sv. Kunigundi na Pohorju politično zborovanje, ki je bilo prav dobro obiskano. V nedeljo, 29. avgusta, pa je bil dobro obiskan shod na Stranicah. Dr. Hohnjec je raztolmačil najvažnejša politična vprašanja ter je dokazal škodljivost centralizma na njegovih pogubnoih gospodarskih posledicah. Takšna oblika vladavine in takšna politična ureditev države, ki tira naš narod v gospodarski propad, je slaba ter nujno potrebna preosnova v smeri osamosvojitve pokrajiny in dežel, zlasti Slovenije. Radič, ki je priznal velesrbski centralizem, se je s tem onemogočil kot voditelj hrvatskega naroda, ki stremi po politični samostojnosti in samoupravi ravno takoj kakor slovenski narod. Z žaljivimi izjavami o Slovencih, katerim pripisuje suženjskega duha, in z vedno ponavljajočo se težnjo, da se naj slovensko Prekmurje odtrga od Slovenije ter priključi Hrvatski, je Radič med Slovenci pomnožil ogorčenje nad svojo izdajalsko politiko ter svoji stranki v Sloveniji izkopal grob. Na obeh shodih je ljudstvo izrazilo popolno odobravanje politike SLS in zaupanje njenim poslancem.

V Spodnjem Porčiu pri Sv. Lenartu v Slov. goricah je bil v soboto, dne 28. avgusta, zvečer pri našem, pristašu g. Dvoršaku sestanek, na katerem je poročal poslanec Fr. Žebot.

Na gori Urški se je vršil v nedeljo, dne 29. avgusta dobro obiskan shod SLS. Navzoči so bili zborovalci iz vseh okrajev, ki ležijo v bližini, opazili smo celo zborovalce iz župnije Mozirje. Poročal je poslanec Vlad. Pušenjak, predsedoval je shodu načelnik krajevne organizacije SLS iz Zavodnjega. Zborovalci so zapustili goro Urško z obliko, da prihodnje leto spet posejajo to krasno razgledno točko.

Shodi poslanca Bedjančiča. V nedeljo, dne 5. septembra, se vrši po rani sv. maši shod SLS pri Sv. Lenartu pri Veliki Nedelji in v nedeljo, dne 12. septembra, pa pri Sv. Tomažu pri Ormožu. Na obeh shodih poroča o potličnem in gospodarskem položaju narodni poslanec zg. Bedjančič.

Veličasten tabor Slovenske Ljudske Stranke se je vršil v nedeljo, dne 29. avgusta, pri Sv. Antonu v Slovenskih goricah. Obširni prostor pri cerkvi in šoli je bil poln navdušenih zborovalcev. Bilo jih je gotovo nad 700. Shod je vodil naš odliveni somišljenik in čebelar g. Jurancič. Naš domači poslanec Franjo Žebot nam je tako jasno in v poljudni obliki opisal položaj, da smo bili vsi s shodom zadovoljni. Cela naša fara stoji zvesto v taboru SLS. Po shodu smo se več ur posvetovali s poslancem o pripravah za bodočnost. Obiskali so nas tudi sosedji.

V Šoštanju pri Sv. Trojici smo zborovali v nedeljo, dne 29. avgusta, popoldne na široki trati našega priljubljenega župana g. Terstenjaka, ki je tudi predsedoval shodu SLS. Ko nam je poslanec Franjo Žebot govoril po domače, kake stvari se dogajajo v Beogradu, kam so nas zapeljali liberalci (SDS), kako protikmetko politiko uganjajo Radičevci, smo vsi te besede spremajali z izrednim zanimanjem. Tudi več takih, ki dosedaj še niso bili pri naši stranki, so ta dan pristopili v naš tabor. Ko je govornik končal, pa smo ostali še dalje časa v zaupnih posvetovanjih z našim poslancem. Poslanci, le večkrat pridite med nas!

Sv. Jurij ob Taboru. Orlovska družina priredi v nedeljo, dne 19. t. m. javno telovadbo v Ojstriški vasi na vrtu g. Alojza Čukl (Zibnik).

Trnava-Št. Rupert v Savinjski dolini. Prostovoljno gasilno društvo namerava dne 26. t. m. blagosloviti svojo novo motorno brigalno. Pri tej priliki se vrši preizkušnja iste in prva društvena prireditev. Sosedna društva se uljudno prosijo, se na to ozirati in ta dan eventualno nameravane lastne prireditve preložiti na drugo nedeljo.

Veržej. Dekliška zveza v Veržeju priredi v nedeljo, dne 12. t. m. v prostorih Marijanšča pretresljivo misijonsko žaloigo »Cinga« z Matambe v treh dejanjih in burko: »Ura duhov. Začetek takoj po večernicah.

Gomilsko. Dne 5. septembra t. l. priredi Obrtno društvo na Gomilskem v Gasilnem domu veliko veselico, koje čisti dobiček je namenjen pred enim letom ustanovljeni obrtno nadaljevalni šoli istotam. Na sporednu sta dve veseloigr, bogat srečolov, (cele vrče hmelja, razno orodje ter druga živa in mrtva roba), prosta zavaba z zelo zanimivim amerikanskim zaporom ter tekmovalno boho po žrdi za dobitke. Za telesni blagor bodo skrbeli številni šotori s prvočrtno jedjo in pičajo. Prijatelji poštene in prisrčne zabave, dobrodošli! Privedite s seboj tudi vse vaše znance in priatelje! Morda nakloni srečolov tudi vam celi cent hmelja?

Sv. Tomaž pri Ormožu. Ktor želi videti kaj lepega sedaj v nedeljo, to je 5. septembra popoldne po večernicah, naj pride na gledališko predstavo, katero priredijo domači Orli v prostorih gosp. Skerleca. Na sporednu sta igri: »Sinovo maščevanje ali spoštuje očeta« v treh dejanjih in »Proč s starim ognjem« v enem dejanju. Obe igri sta zelo podučni, zato se vas vabi od blizu indaleč.

Javen telovadni nastop Orlov v Zavrču. Kakor že večkrat prejšnja leta, tako tudi letos na Male Gospojnice pohtijo šmarjetki Orli na Zavrč. Ob priliki proščenja, dne 8. t. m. opoldne naredijo izlet k podružni cerkvi Device Marije, kjer se korporativno udeležijo večernic. Takoj po večernicah pa pohod k župni cerkvi sv. Miklavža, kjer se vrši na cerkvem trgu javen telovadni nastop s pestrim sporedom. Pri nastopu svira tamburaški zbor iz Formina. Vstopnina: sedeži po 5 in 4 D, stojči 1 D. To bode prijeti telovadni nastop na Zavrču in obežati nekaj zanimivega, zato vsi priatelji poštene in cene zabave uljudno povabljeni. Posebno

Pisma iz domačih krajev.

Sv. Lovrenc na Pohorju. Sekundarij javne bolnice v Slovenjgradcu dr. med. Lojze Pirnat prične ordinirati s 1. septembrom v Sv. Lovrencu na Pohorju.

Šmarjeta pri Rimske Toplicah. Veliki živinski in kramarski sejem se vrši v torec, dne 7. septembra t. l. v Šmarjeti pri Rimske Toplicah. Kupci vabljeni.

Cadram. V nedeljo, 29. avgusta, popoldne je bila pri nas velika prireditev Orlovske organizacije. Obisk je bil izredno velik. V prav velikem številu so nas obiskali Konjičani, katerim bodi izrečena za to zahvala, zlasti pa njihovemu vrlemu moškemu pevskemu zboru, ki je s svojim lepim petjem dosti pripomogel k prijetni zabavi. Nastop čadramskih Orlov in Orlic in naraščaja je vzbudil ne samo vsestransko priznanje, marveč tudi občudovanje. Taki uspehi so dajo doseči samo z vztrajnim naporom in delom v ti uspehi so obenem najlepša zahvala g. kapelanu Rančigaju, ki se je najbolj trudil za orlovske organizacije in ki nas sedaj žal zapušča. Poslanec dr. Hohnjec, ki je bil na prireditvi prisoten, je imel nagovor na mladino, na starše in prijatelje mladine. S poljudno in živahnino besedo je pojasnil tiste lastnosti, ki jih mora imeti mladina in ki jih mora gojiti in krepliti naša slovenska krščanska mladinska organizacija.

Verburg. Dne 26. avgusta je nam smrt spet nenadoma utrgala dobrega našega moža Jožefa Gomilšek iz Krčevin, starega 66 let. Mož je bil dober gospodar in zvest naš somišljenik, ki je trdno stal v naših vrstah pri vseh volitvah s svojimi sinovi. Bil je tudi star naročnik »Slov. Gospodarja«. Da je bil priljubljen, je pričal njevog pogreb v nedeljo, ko ga je večina župljano spremila na pokopališče. Rodbini Gomilškovi naše sožalje, blagemu možu pa večni mir. — Prihodnjo nedeljo, dne 5. t. m. se vrši pregled sadja po naši občini, posebno v grajskih sedonosnikih od raznih strokovnjakov ter se obenem vrši predavanje o sadjarstvu. Predaval bo gospod Prijol iz kmetijske šole v Mariboru. Vsi prijatelji sadjarstva se vabijo k temu predavanju ob eni uri popoldne na grajskih marofu. — G. Gumbert, ravnatelj tukajšnjega grajskega veleposelstva je vendar enkrat odslovljen. Mož je bil silno velik nasprotnik tukajšnjega revnega ljudstva, ter ni hotel dati ne krme ne dryne strelje, kakor se je dobil prej v stare časih. Želimo, da bi bil novi gospod oskrbnik bolj naklonjen tukajšnjemu ljudstvu. Dobili smo z novim šolskim letom tudi novega šolskega upravitelja, od katerega tudi upamo, da bomo naši deco skupno vzbajali za dobre člane človeške družbe.

Novice od Sv. Barbare v Halozah. Strašna in nesrečna nagla smrt je zadebla Gero Brec, posestnik na Mejah. Z možem sta žela v Belšaku praprot, nad njima pa so Polanci podirali bukev, ki je padla na njega in jo ubila v enem trenutku. — Umrl je tudi naglo Jakob Kolednik, bivši posestnik in župan občine Slatina. Oba je doletela smrt dne 28. avgusta. Nagle in neprevidne smrti reši nas, o Gospod! — V preteklih deževnih mesecih smo veliko škodo trpeli od povodnih in plazov. Tudi vinogradi so trpeli. Toče še hvala Bog unisimo imeli. Grozdje se lepo mehča, rdečega je že veliko.

Opomba uredništvu: Danes je moralno izostati dosti do pisov in drugih prispevkov zaradi važnosti volitve v Trgovsko in obrtno zbornico, kar nam naj cenjeni dopisniki in sotrudniki oprostijo!

Volilcem v Trgovsko in obrtno zbornico.

Naše volilne priprave za sedanje volitve v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo potekajo s tolikim uspehom, da smo prepričani, da bodo naši kandidati pri teh volitvah zmagali.

Zdržali smo se vsi brez ozira na politično preprica, kot stanovski tovariši, na skupen gospodarski program, zedinili smo se tako glede števila, kakor tudi glede osebnosti kandidatov in sedaj je še samo na posameznih volilih, da točno storijo svojo dolžnost!

Vsi, naj si bomo pristaši SLS ali SKS ali radikalni ali neopredeljeni, volimo enotno listo, skupne kandidate. Samo pristaši SDS niso hoteli sporazuma, samo oni so postavili posebno kandidatno listo in jo bodo gotovo vsljevali tudi Vam.

Samostojni demokrati agitirajo med volilci-trgovci z neresnicami, da so njihovi kandidati nepolitični, postavljeni

pa mladina. V slučaju skrajno slabega vremena se prireditev ne vrši. Bog živi!

Sv. Martin ob Paki. Redni občni zbor Prosvetnega društva se vrši v nedeljo, dne 12. t. m., ob 15. uri, v društvenih prostorih. Vsi člani iskreno vabljeni!

Tabor deklinskih Marijinih družb pri Sv. Juriju ob Ščavnici dne 8. septembra t. l. se vrši po sledenjem sporedu: Od 9. do pol 10. prihod družb iz posameznih župnih; vsaka družba naj pride z zavaro, vse družbenice z družbenim znakom; v bližini cerkve se zborejo v procesiju; vse družbe naj pridejo prav gotovo pravčno; ob pol 10. ob pridiga, nato pa slovensa sv. maša; oboje opravi škofijski voditelj Marijinih družb, mil. gospod kanonik Franc Casl; med sv. mašo bo skupno sv. obhajilo; sv. spoved naj opravijo družbenice prejšnje din doma; obhajanje bo tako urejeno, da ne bo trajalo predolgo. Po službi božji bo zborovanje na cerkvem trgu z govorom, deklamacijami in petjem; če le mogoče, naj od vsake družbe nastopi govorica oziroma deklamatorka. Ob slabem vremenu bo zborovanje v uti gospoda Pergarja. Po zborovanju obed. Priporočamo skupni obed: vkuhanja juha, govedina s pri

od trgovskih gremijev. To ni res. Podpisani predsednik Zveze trgovskih gremijev Ivan Jelačin konštatiram, da so to strankarski SDS kandidati. Isto tako agitirajo med obrtniki, češ, da so njihove kandidate postavile obrtne zadruge. Tudi to je navadna neresnica, ker je te kandidate postavljal Žerjavov kandidat Franchetti z nekaterimi samostojno-demokratskimi pristaši. Borbo za pravo stanovsko obrtno listo vodi naša lista, na čelu Ivan Ogrin, podpredsednik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, ki je obenem predsednik obrtnega odseka te zbornice.

Naši sporazumni stanovski kandidati so:

TRGOVINSKI ODSEK.

I. KATEGORIJA:

Kandidati:

Josip Verlič, veletrgovec, Ljubljana, Cesta na Gorenjsko železnico. Rudolf Stermecki, veletrgovec in predsednik trgovskega gremija, Celje, Kralja Petra cesta. Jurij Pieček, trgovec v Novem mestu. Vid Murko, trgovec, Maribor, Meljska cesta 24.

Namestniki:

Anton Ravhekar, trgovec, Ljubljana, Pred Škofijo št. 20. Martin Vrabič, trgovec, Ptuj.

Franc Lipej, veletrgovec, Brežice.

Anton Fazarine, trgovec, Celje, Kralja Petra 27.

II. KATEGORIJA:

Kandidati:

Leopold Bruderman, trgovec, Konjice. Venceslav Breznik, trgovec, odbornik trgov. gremija, Ljubljana, Stritarjeva ulica 7.

Ivan Grosek, trgovec, odbornik trgov. gremija za novomeški okraj, Trebnje. Franc Pečnič, trgovec, Gaberje pri Celju.

Namestniki:

Jožef Škarf, trgovec, Beltinci. Josip Gagel, trgovec, Ljubljana, Sv. Petra cesta. Maks Vale, trgovec, St. Jernej. Franc Cajnko, trgovec z vinom, Slovenjgradec.

III. KATEGORIJA:

Kandidati:

Stanko Lenarčič, trgovec, župan in načelnik trgov. gremija za logaški okraj, Nova vas pri Rakiku. Florjan Gajšek, trgovec, Loka pri Zusmu. Avgust Čadež, trgovec, načelnik trgov. v obrtni zvezi, Ljubljana, Kolodvorska ulica 35.

Edvard Kuček, trgovec s hmeljem, Zalec.

Namestniki:

Matja Rom, trgovec, načelnik trgov. gremija, Kočevje. Krištof Spaniček, trgovce, Rogaška Slatina. Marko Kardinar, trgovec, Sv. Marieta na Dravskem polju. Rudolf Kovačič, trgovec, Ljubljana, Kongresni trg št. 19.

IV. KATEGORIJA:

Kandidati:

Ivan Jelačin ml., trgovec, Ljubljana, Rimska cesta št. 1, predsednik Zveze trgovskih gremijev za Slovenijo. Anton Stergar, trgovec, Kamnik, načelnik trgov. gremija za kamniški okraj.

Franc Korosec, trgovec, Gor. Radgona.

Janko Tavčar, trgovec, Maribor.

Namestniki:

Josip Peteline, trgovec, Ljubljana, Sv. Petra nasip 7. Josip Lavtičar, trgovec in župan, Kranjska gora. Davorin Tombah, trgovec z mešanim blagom, St. Vid pri Ptaju. Maks Turnšek, trgovec, Marija Nazarje pri Mozirju.

OBRTNI ODSEK.

I. KATEGORIJA:

Kandidati:

Jožef Hafner, lastnik žage in župan, Škofja Loka. Janez Lančič, klepalski mojster, Gornja Radgona. Ivan Rojina, lastnik pogrebnega zavoda, Ljubljana, Sp. Šiška 59. Avgust Pen, gostilničar, Tržec, občina Jurjeveci pri Ptaju.

Franc Zavodnik, mizarski mojster, predsednik Obrtne zveze, Glince pri St. Vidu nad Ljubljano.

Anton Lekšč, mizarski mojster, Mozirje.

Ignacij Sinigoj, strojar, Ljutomer.

Ivan Srebot, čevljarski mojster, Ljubljana, Ravnikarjeva ulica.

II. KATEGORIJA:

Kandidati:

Jernej Ložar, krojaški mojster, podnačelnik krojaške zadruge, Ljubljana.

Blaž Zupane, brivski mojster, načelnik obrtne zadruge, Laško.

Valerjan Spruschnina, prevoznik in mehanik, Ptuj.

Karol Stupan, zidarski mojster, Slov. Bistrica.

Namestniki:

Anton Bulc, mesar in gostilničar, Mokronog.

Jurij Moser, izvošček, Ljubljana, Zeljarska ulica.

Peter Zadravec, lastnik mlina in žage, Ormož.

Franc Breznik, pekovski mojster, Mežica.

III. KATEGORIJA:

Kandidati:

Ivan Ogrin, stavbenik in opekar, Ljubljana, Gruberjevo na brežje.

Anton Lipovšek, gostilničar, Maribor, Gospaska ulica 26.

Štefan Sukič, krojaški mojster, predsednik obrtne zadruge, Murska Sobota.

Ivan Pollak, strojarstvo, predsednik obrtne zadruge, Kamnik.

Namestniki:

Franc Pust, tesarski mojster, Ljubljana, Streliška ulica.

Ivan Černe, sedlar, Lesce.

Hans Schuller, hotelir, Slovenjgradec.

Jakob Jaš, izdelovalci olja, St. Ilj pod Turjakom.

IV. KATEGORIJA:

Kandidati:

Janez Vrečar, mizarski mojster, Sp. Domžale.

Jakob Babnik, vodovodni instalater, Ljubljana, Kapiteljska 3.

Miloš Hohnjec, kipar, Celje, Razlagova ulica.

Franc Koražija, dimnikarski mojster, Maribor, Stritarjeva ulica.

Namestniki:

Joško Toporiš, krojaški mojster, predsednik obrtne zveze, Tržič.

Štefan Litrop, čevljarski mojster, Turnišče.

Anton Benegaj, krojaški mojster, Ljubljana, Poljanski nasip 40.

Vinko Simonič, mehanik, Ptuj.

Kandidate za industrijski odsek bomo še sporočili.

Za vojni odbor združenih stanovskih kandidatnih list trgovce, obrtnikov in industrijevalev v Sloveniji:

IVAN JELAČIN,

predsednik zbornice za trgovino, obrt in industrijo in predsednik zveze trgovskih gremijev.

IVAN OGRIN I. r.,

podpredsednik zbornice za trgovino, obrt in industrijo.

Specialist za kirurgijo dr. MIRKO ČERNIC
zopet redno ordinira v 1241
Mariboru, Trg svobode 6.

HALA OZNANILA

Mlinarskega učenca sprejem: Filip Blümel, mlinarski mojster, Leskovec, pošta Slov. Bistrica, 1208

Majer se isče s petimi delavnimi močmi. Pilz Marija, Pesnica pri Mariboru. 1207

Deklica ali fant 14 do 15 let stara se sprejme v pošteno službo. Več pove uprava. 1242

Sodarske pomočnike sprejme pri prosti hrani, stanovanju in pečilu Fran Repič, sodar v Ljubljani, Kolizejska cesta 18. — Vajence, ki je že nekoliko več teg dela, se istotam sprejme. 1218 4-1

Učenka za šivanje z dobrimi šolskimi spricelavci se sprejme na deželo. Naslov v upravnosti. 1221

Viničar s 4 delavskimi močmi in dobrimi spricelavci se sprejme Naslov v upravnosti. 1227

Pekovski učenec se sprejme. — Magdalenska parna pekarna Šober Franc, Maribor, Kralja Petra trg 2. 1232

Viničar s tremi delavskimi močmi se sprejme pri general Košinec, Košaki št. 97, Maribor. 1183

Posestvo 7 oralov, vinograd, sa donosnik in njive, hišna poslopja v dobrem stanu, vinski hram klet in preša se proda. Pripravno za obrtnika ali upokojenca. Marija Krojšl v Novih Krčevnah št. 2, pošta Vurberk pri Ptaju. 1185

Dekla se sprejme pri g. Švarc na Koškah 124, Maribor. 1230

Ofer se sprejme pri g. Švarc na Koškah 124. Maribor. 1231

Išče se vojni invalid kot komponjon pri kino-podjetju, okoli potupoč do Sloveniji. Potreben kapital nad 10.000 din. Naslov v upravi. 1146

Dijaki za meščansko Šolo v Slovenjgradec se sprejmejo na stanovanje in oskrbo. L. K. Počnik, krojač, Slovenjgradec. 1145

Mlinarski učenec, ki razume nekaj mizarskega dela, se takoj sprejme. Mesečna plača 200 D in celo oskrbo. L. K. Počnik, krojač, Slovenjgradec. 1165

Dijaško stanovanje, ceno in lepo, se odda s hrano vred. Marijina ulica 10 III, Maribor. 1168

Dva dijaka se sprejmeta na stanovanje in hrano. Maribor, Mlinška ulica 31, vrata 2, na drugem dvorišču. 1169

Dijaška stanovanja, ugodni po- goji Naslov: Stanovanjska posredovalnica Marstan, Maribor, Rotovški trg 4. 1180

Viničarja z družino najmanj 3 delavcev se sprejme. Prijava pri upravi veleposelstva Herber Stein, Ptuj (graščina). 1189

Na prodaj je hiša z malim zemljiščem pri Konjicah, 2 minuti od državne ceste, primerna za rokodelca, krojača ali čevljarja.

Hiša je bila pred tremi leti postavljena. Cena 20.000 D. Naslov v upravnosti pod »Nova hiša«. 1237

Posestvo, rodovitno, lepa poslopja, nadalje gostilno in trgovino proda Zagorski, Maribor, Tatrabachova ulica 19. 1226

Marstan Maribor, Rotovški trg št. 4 išče: manjša posestva, mlinne, žage, gostilne in trgovine v najem. Poceni posestva nakup posebno bližu Maribora. Ponuditi večja posestva v najem, gostilno s trafiko v nakup ali najem. 1231 3-1

Gostilno, prometni kraj, dobrodoč, prednost prilika za pekarno, bližu mest išče »Marstan«, Maribor, Rotovški trg 4. 1233

Gostilno z mesarijo, večji kraj blizu cerkve in sejmšča, oboje dobrodoč, radi družinskih razmer na prodaj. Naslov: »Marstan«, Maribor, Rotovški trg 4. 1238

Zelegačarjem, dijakom, se priporočam svojo zalogo vseh vrst oblik po znjenih cenah. Naročila po meri se izvršujejo najboljše in najmodernejše iz lastne zaloge suknja, kakor tudi od seboj prinešenega blaga. Fr. Cverlin, krojaški mojster, Maribor, Aleksandrova cesta št. 28. 1220

Posestvo, rodovitno, lepa poslopja, nadalje gostilno in trgovino proda Zagorski, Maribor, Tatrabachova ulica 19. 1226

Marstan Maribor, Rotovški trg št. 4 išče: manjša posestva, mlinne, žage, gostilne in trgovine v najem. Poceni posestva nakup posebno bližu Maribora. Ponuditi večja posestva v najem, gostilno s trafiko v nakup ali najem. 1231 3-1

Gostilno, prometni kraj, dobrodoč, prednost prilika za pekarno, bližu mest išče »Marstan«, Maribor, Rotovški trg 4. 1233

Gostilno z mesarijo, večji kraj blizu cerkve in sejmšča, oboje dobrodoč, radi družinskih razmer na prodaj. Naslov: »Marstan«, Maribor, Rotovški trg 4. 1238

Zelegačarjem, dijakom, se priporočam svojo zalogo vseh vrst oblik po znjenih cenah. Naročila po meri se izvršujejo najboljše in najmodernejše iz lastne zaloge suknja, kakor tudi od seboj prinešenega blaga. Fr. Cverlin, krojaški mojster, Maribor, Aleksandrova cesta št. 28. 1220

Posestvo, rodovitno, lepa poslopja, nadalje gostilno in trgovino proda Zagorski, Maribor, Tatrabachova ulica 19. 1226

Marstan Maribor, Rotovški trg št. 4 išče: manjša posestva, mlinne, žage, gostilne in trgovine v najem. Poceni posestva nakup posebno bližu Maribora. Ponuditi večja posestva v najem, gostilno s trafiko v nakup ali najem. 1231 3-1

Gost

Posestvo v lepi legi, arondirano v Spod. Volicini, sodni okraj Sv. Lenart v Slov. gor., z zidano hišo in zidanim gospodarskim poslopjem, je na prodaj. Po posestvo meri ca 27 oralov, obstoja iz njiv, travnikov, pašnikov in gozdrov. Cena po dogovoru. Točneje informacije daje dr. M. Goršek, odvetnik pri Sv. Lenarju v Slov. gor. 1190

Prodam posestvo pri glavni cesti v Jurjevskem dolu. Posestvo je z opko krito in zidano, štale posebej; zemlje je 10 oralov in sicer: 3 orala njiv, pol orala sadomosnika, pol orala lesa in 6 oralov travnikov. Cena 65.000 din. Lastnik Gabrijel Bolnar, posestnik na Ročici št. 4, pošta Sv. Jakob v Slov. gor. 1191

Vila v trgu, tri sobe, kuhinja in klet, gospodarsko poslopje, sadomosnik, tri orale njiv, travnik in gozd za 90 sodov hrastovega lesa in vse pohištvo se proda za 55.000 din, polovico plačila takoj, stanovanje takoj prosto. — Alojz Jevšenak, Ptujška gora st. 13. 1171

Prodam malo posestvo po ugodni ceni Kotlje št. 18, blizu rimskega vrelca, eno uro od Guštanja. 1068 3-1

Pletene jopice, bluze, oprsnike, nobce in sploh vso pleteno obliko za moške, ženske in otroki si najlažje izberete in najceneje kupite tam, kjer se izdeluje in to je edino v strojni pletarni Marije Vežjak v Mariboru, Vetrinjska ulica 17. Prodaja se na trgovce tudi na debelo. 1210

Kozolee v zelo dobrem stanju, 12 m dolg, 6 m širok, 10 m visok se takoj proda.

Gepelj, žleznji, firme Melihar-Umrath, Praga-Bubna, še nerabljen, se proda. Uprava posestva Herberstein, Velenje. 1157

Srebrne krone, goldinarje, zlatnike kupuje Urbanc, restavrator Narodni dom, Maribor. 1159

Vreča za oglje, najmanjša velikost 70/100 cm, od sladkorja in riža, močne, kipi vsako množično Vinko Dular, Straža pri Novem mestu. 1195

Vinogradniki, pozor! Najboljše lesene stiskalnice z leseno hrashtovo klado in s košem, taku tu dli mlina za mečkanje grozja se izdeluje samo pri G. Kobale, Slov. Bistrica. 1154

Stiskalnica, lepa, velika, širidelni okrogli kos, na prodaj. Jakopin, Frankolovo, pošta Vojnik. 1192

Brezalkoholna Producija v Ljubljani, Poljanski nasip 10, pošte vsekemu naročniku Slov. Gospodara zanimiv cenik brezplačno. Zahajevanje ga takoj; ne bo vam žal! 863

Kolje za sremski vinograd, 3 cm debelo in 130 cm dolgo, iz Mostanjevega, akacije, mecesa, borovega in smrekovega lesa, deljeno kupuje in sortirano fincino vino predaja na vagone franko Kamenica, Petrovaradin, Srem, upraviteljstvo A. Adamovića, F. Rudl. 1126

DR. MED. VL. MOGILNICKI zdravnik,

zoper redno ordinira v Sv. Juriju ob j. ž. v lastni hiši št. 92. od 2. septembra naprej.

V trgovini

Franc Kolerič, Apače

morate kupovati, ker tam dobite dobro blago po nizki ceni.

Velika izbira blaga vseh vrst. 1/98

Glejte!

MARTIN SUMER, KONJICE

Kdo heče lepo in dobro oblečen biti, mora v Konjice hiteti; tam v trgovini Sumerjevi, se blago jako poceni dobri. Za obilen obisk se uljudno priporočam!

Prva žeblijarska in železoobrtna zadruga v Kropi in Kamni gorici.

Postava: Žeblijarska zadruga Kropa (Jugoslavija).

Žebliji so normalne in ozkotirne železnice, žebliji za ladje, črni ali pocinkani, žebliji za ugradbo, les i. t. d., žebliji za čevlje. Spojke za odre in prage, spojke za ladje in splave, železna brana, Zobje za brane, Kljuke za podobe, zid, cevi, žlebi i. t. d. Vlijaki z maticami. Podložne pločice. Matice. Zakovice za tenderje, kotle, sode, mostove, plovilno vozilo. Benino, koksa i. t. d. Vježni čepi. Verige. Izdeluje lahke transmisije, popravlja strokovnjadske gospodarske stroje in opreme za vodne žage in mline.

Vsi v zelo stroku spadajoči železni izdelki po vseh kač rabah najcenejši.

Telefon Interurban Podmart.

Brzovjev: Zadruga Kropa.

Noved

Noved

Noved

Vsi k Amerikanecu v Celje

GLAVNI TRG (pri farni cerkvi).

Amerikanec izdeluje sam, zate predaja:

odeje (koutre) od	din. 140.— naprej
štofaste moške obleke od	din. 400.— naprej
štofaste fantovske obleke od	din. 100.— naprej
cajgaste moške obleke od	din. 150.— naprej
cajgaste fantovske obleke od	din. 80.— naprej
cajgaste hlače od	din. 45.— naprej
moške kape, štofaste, od	din. 30.— naprej
belo platno od	din. 9.50 naprej
druki od	din. 10.— naprej

— Ostanki po lastni ceni. —

V zalogi velikanska izbira štofov, cajgov, svilenih rebev, predpasnikov, srajc, otroških obleke ter vsakevrstnih nogavic.

Ako res hočete šparati in poceni kupiti, potem se pregrajte in pridite k

Amerikancu v Celje pri farni cerkvi

gostilniški prostori

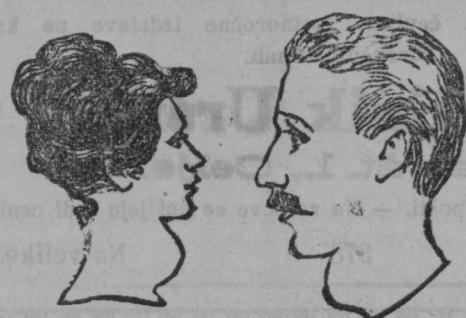
dva večja, dva manjša gostilniška lokalna (skupno za cirka 122 gostov), vrtni prostor na dvorišču za približno 90 oseb, točilnica, kuhinja, shramba, avtomatična hladilnica, pralnica, kleti, 9 sob za tuje, 6 sob za same, kopalnice, podstreže, stanovanje za gostilničarja s posebnim vhodom in tremi sobami, sobe za služinčad, hlev za osem konj s sobico za hlapca in shrambo za krmo, tri garaže.

Gostilniški prostori, sobe za tuje in štiri sobe za same s primerno opremo.

Vselitev letos v jeseni.

Le resni, kavčje zmožni reflektanti pridejo v poštev.

Pojasnila (ustmena in pismena) daje Pokojninski zavod za namešcence v Ljubljani, Aleksandrova cesta 1209

Golsa (krof), debeli vrat

Med najvažnejšimi odkritvami je zdravljenje golše in debelega vratu s pomočjo zdravilne z jodom prepojene soli. Znameniti dunajski učenjak dr. vit. Wagner von Jauregg in mnogi drugi združniki se sklicujejo na odnosno izkustva in objavljajo neštevilne slučaje zdravljenja. Tako so n. pr. v neki švicarski bolnici bolnici na golši oboleni v celih pokrajnah rešeni tega zla. Gre obenem za popolnoma neškodljivo pitno kuro, ki tudi na občno stanje izvrstno učinkuje. Naše zdravilne soli so oslobodile več tisoč ljudi golše in debelega vratu. Zahajevanje naša Poročila o zdravljenju s soljo in pitjem, čemu vsak zdravnik zelo rad privoli. Ustanovili smo v vseh državah postaje za razposiljanje in pošljemo Vam

popolnoma zastonj

naš opis, ki Vas bode gotovo zanimal. Dopsni zadostuje in takoj dobite zahtevane.

August Mätzke, Berlin, Wilmersdorf,

Bruchsalerstrasse 5, 938 Abt.

Naložite denar le pri

Ljudski posojilnici v Celju

registrirani zadruži z neomejeno zavezo

Cankarjeva ulica 4

poleg davkarije (poprej pri »Belem volcu«), kjer je najbolj varno naložen in se najugodnejše obrestuje. 50

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica.

Posojila po najnižji obrestni meri.

Pozor!

Dijaki! Starši!

TISKARNA SV. CIRILA v Mariboru, Koroška cesta štev. 5
in njena

PODRUZNICA v Mariboru, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo
ima na razpolago:

1. vse šolske knjige

za gimnazijo, realko, učiteljišče, trgovska šolo, za meščanske in osnovne šole.

2. vse druge šolske potrebščine

kakor: risalne sklade, risalne deske, risala, risanke, risalni papir, zvezke, redarke, svinčnike, peresa, tuše, črnilo, rudečilo itd. — Cene zmerne. — Postrežba točna.

Za obilen obisk se priporoča senj. dijaštvu in staršem:

PODRUZNICA CIRILOVE TISKARNE,
Aleksandrova cesta 6.

TISKARNA SV. CIRILA,
Koroška cesta 5.

Postava: Žeblijarska zadruga Kropa (Jugoslavija).

Telefon Interurban Podmart.

Brzovjev: Zadruga Kropa.

IZDANJE V TRGOVCIH, PELETJ, ČESENJ, VILJAVSKA LOKALNOST, VZETI V TABOČKI.

Iz samega žita ne morete kuhati kave.

Dober in krepak okus dobite šele, ako upotrebite

Pravi Franckov kavni pridatek.

Pijača s Pravim Franckom Vas zamore stalno zadovoljevati.
K zrnati kavi na vsak način spada Pravi Franck.

Najboljše in zelo trpežno blago

■ muške in ženske obleke, suknja, hlačevina, volneno blago, cefir, platno, robce, nogavice, gotove obleke in perile kupite najcenejše le v trgovini

J. N. Soštaric, Maribor

Aleksandrove cesta 18.

Vse vrste umetn. gnojil kakor:

mineralni superfosfat
superfosfatna kostna moka
mešano gnojilo — Neofosfat »KAS«, »KS«, »S«
dušikovo apno
žveplenokisli amonijak
kalijev amonijak superfosfat
kalijeva sol

se dobijo po najnižjih dnevnih cenah pri zast.:

E. KAINER, CELJE, CANKARJEVA C. 4 II.

Zaloga za Šaleško dolino pri načelniku Kmet podružnice Simona Blatnik, Starava, Velenje.

RESENICA

je, da kupite: češko suknja, volneno blago, hlačevina, tiskovina, platno, svilene in cajgaste rute, nogavice, srajce, čevlje in drugo različno blago najboljše kakovosti po znižanih cenah samo v manufakturni trgovini

„Pri solncu“

Za obilen obisk se priporoča:

K DROFENIK, CELJE, GLAVNI TRG 2.

CEVLJARNA

Zaloga vsakovrstnih čevljev lastnorične izdelave po konkretenih cenah.

Dominik Uršič

Breg št. 1., Celje.

Razpošilja se tudi po pošti. — Na zahtevo se pošljejo tudi ceniki.

Na malo.

378

Na velike.

Kdo v „Slov. Gospodarju“ oglašuje,
uspeha gotovo se raduje!

20-1 APNO

vedno sveže iz Zagorja, najfinješi

Trboveljski in Splitski Portlandcement

zidno in strešno opeko kakor tudi vse druge stavnne potrebuščine in cementne izdelke priporoča po najnižjih cenah

C. Pickel, Koroščeva ulica 39.

Belak & Inkret, Celje, Prešernova ulica 3

Električne inštalacije

telefonske, zvončne in signalne naprave. Radio-antene. Popravila transformatorjev, generatorjev, motorjev, raznih aparatorjev itd.

Vodovodne inštalacije

naprava modernih higieničnih kopelnih sob, klosetov. Toplovodne naprave, centralne kurjave, popravila centralnih kurjav, kotlov, armatur, sesalk itd.

kakor tudi vsa v to stroko spadajoča popravila se izvršijočno in solidno, z večletno garancijo. Cene konkurenčne.

Informacije, proračuni, načrti vedno na razpolago.

Denar naložite

■ najboljše in najvarnejše ■

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru,
Stolna ulica št. 6 I.L.I.L. Stolna ulica št. 8

Obrestuje kranilne vloge brez odpovedi po 6%,
na trimesečno odpoved po 8%.

Edino najboljši

šivalni stroji in kolesa so le
JOSIP PETELINC-A

LJUBLJANA

(blizu Prešernovega spomenika ob vodi)

— znamke Gritzner, Adler in Phönix —

za rodbinsko, obrtno in industrijsko rabo.

Istotam najboljši švicarski pletilni stroji znamke Dublex.

Pouk o vezenju in krpanju brezplačen.

Telefon 913

Večletna garancija.

Delavnica na razpolago.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica Maribor.

■ lastni, novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo.

Izvršuje vse bančne posle najkulantnejše! — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu.

Pooblaščeni prodajalec srečk drž. razr. loterije.

Izredna prilika!

Dajem: Za 2–3 obitelji lepa stanovanja z gospodarskim poslopjem, kurjavo, nekaj travnika in vrta, veliki in dobi pašnik za krave in svinje v posekanem gozdu, dovoljenje za preurejenje dobrega gozdne zemljišča v polje za lastno uporabo, mogočnost zaslužiti dnino na mojem gorskem dobrem posestvu v Sljemenu pri Zagrebu.

Zato zahtevam: Mesto najemnine v denarju za poslopja, zemljišča, pravice paše in za vse ostalo od vseh obitelji samo, da mu dobavlja dnevno 10 litrov mleka. Prosilci, ki morajo imeti lastne krave, naj se obrnejo glede podrobnosti ustmeno ali pisemo na direktorja Fröhicha, Zagreb, Zrinjski trg 17 I.

1204

ZLATOROG terpentinovo milo!

Ta neprekovalna sestava mila in terpentina vsebuje pristno zlato!

V vsaki tisoči komad je vtisnjena prsten zlatnik, ki čaka srečnega kupca. Kupite takoj komad tega idealnega mila, močno najdete tudi Vi zlatnik!

Gospodarske novice

Mesečna priloga »Slovenskemu Gospodarju«

Poljedelstvo.

O RASTLINSKIH BOLEZNIH.

Kakor so ljudje in živali podvrženi raznim boleznim, istotako imamo celo vrsto bolezni, ki napadajo rastline. Posebno pridejo za nas v poštev one bolezni, ki napadajo naše pridelovalne rastline. Ako tako rastlino napadejo bolezni, ona ne more proizvajati toliko proizvodov, nam obrodi manj in slabje. Pridela se manj zrnja, listja, gomoljev, korenstva, plodov itd., s tem se zmanjša tudi dobičanost pridelovanja. Iz tega razloga mora gospodar pažiti na to, da obvaruje rastline pred bolezni in obolele rastline zdravi. Ako tega ne dela, se rastlinske bolezni vedno bolj in boj razširjajo in pridelovanje rastlin se vedno manj izplačuje. Za uspešno uničevanje rastlinskih bolezni mora gospodar spoznavati razvoj in nastopanje teh bolezni, da zamore pomagati o pravem času in uspešno. Zato se hočemo najprej v splošnem seznaniti z razvojem, načinom življenja teh bolezni.

Vzroki rastlinskih bolezni.

Vzrok kake obolelosti rastline je ali kaka rastlinica, oziroma živalica, ki se živi od soka rastline, ali pa od rastlinskih delov, ali pa zunanjih vplivov na rast in prehrano rastline, ki motivijo pravilen razvoj rastline. Po teh vzrokih delimo rastlinske bolezni v zajedalske in nezajedalske bolezni; zajedalske bolezni delimo zopet v take, katere povzročajo škodljivci, oziroma zajedalci rastlinske narave, in pa take, povzročene po živalskih škodljivcih. Vpoštevati hočemo predvsem bolezni, nastale po zajedalcih rastlinske narave. Zajedalec (parazit) je rastlinica, katere organi se najdejo v staničevju živečih rastlin, ako ta živeča rastlina nima od zajedalke nikake koristi, temveč samo škodo. Ako se najde n. pr. na koreninah stročnic gomoljce, v teh pa neke rastlinice, ki žive v korenini stročnic, tedaj ima stročnica samo korist od te rastlinice, ker z njeno pomočjo nabira zračni dušik. V tem slučaju ni govora o zajedalstvu, ker od takega vzajemnega življenja imata obedve rastlini korist. Pri pravem zajedalstvu živi le ena rastlina na račun druge. Zajedalstvo se najde le pri živečih rastlinah, med tem, ko se dostikrat najde tudi rastlinice, katere žive od odmrle snovi drugih rastlin. V tem slučaju gre za takozvano gnilo žitje. Prav natančne meje med zajedalkami in gniloživkami ni, ker prehaja ena oblika v drugo. Najde se namreč čiste gniloživke, pogojne gniloživke, ki žive pod gotovimi okolščinami del svojega življenja kot zajedalki, potem čiste zajedalki in pa polzajedalki, ki v izjemnih slučajih žive tudi kot gniloživke.

Prične svoje življenje zajedalka na živi rastlini na ta način, da najprej okuži rastlino, iz tega okuženja se razvije bolezen.

Okuženje ali infekcija.

se izvrši na ta način, da pridejo razpolojevalni organi zajedalke (trosi) na rastlino, tu vzkajijo ter prodirajo in vrastejo v rastlino. Zavisi to okuženje od cele vrste gotovih pogojev. Ali pogoj sami že usposobljavajo zajedalko za okuženje, ali pa rastlina vsled drugih pogojev pride v tako stanje, da postoji nevarnost okuženja. Tako je n. pr. pri krompirjevi plesni (gnilobi listov in gomoljev) eden od pogojev okuženja dež. Glivica te bolezni, ki živi na krompirjevih listih, prezimi v gomoljih ter se na ta način razmnožuje. Dež spere trose te glivice v zemljo, kjer okužijo gomolje. Pri drugih boleznih zopet so pogoji za močnejše okuženje vlažno in poplo vreme, megla, a tudi sušno vreme. Obstotijo tudi gotovi pogoji, ne samo za prenašanje

trosev na rastline, temveč tudi za prodiranje in rast zajedalke v okuženo rastlino. Veliko trosi napravi klične mehurje, kateri niso sposobni izvršiti okuženja, predno se niso gotovo dobo preživljali kot gniloživka. Zopet pa trosi drugih bolezniških rastlin ne morejo izvršiti okuženje, če se hranijo kot gniloživke.

Druga vrsta pogojev za okuženje pa nam predstavlja večje ali slabje razpoloženje, nagnenje rastline same napram okuženju, ali z drugo besedo večja ali manjša odpornost rastline proti okuženju.

Tako so pri pšenici nekatere vrste bolj odporne proti rji. Veliko vlogo igrajo tukaj tudi vplivi na rastlino, kot za rašč nepričerna toplofa, ker v tem slučaju ne more rastlina krepko rasti in postane manj odporna napram boleznim. Ravno tako vpliva nezadostno in nesmotreno gnojenje na rastlinsko odpornost proti boleznim.

Okuženje se izvrši na več načinov. Nekatere glivice zajedalke rastejo samo na površini rastline, v staničevju rastline pa poglabljajo le samo sesalne korenine, s katerimi krađejo rastlini živež, druge zajedalke pa žive prav v staničevju rastline. Več vrst zajedalk okuži le ranjene rastlinske dele, druge zajedalke pa vdebrejo v zdravo rastlino skozi listne reže in odprtine, zopet druge vrastejo v rastlino v kožno staničevje tam, kjer se stikate dve stanic; so pa tudi take zajedalke, ki proderejo na poljubnem mestu kožno staničevje. Prodirajo zajedalke v rastlino na ta način, da razderejo zvezo med stanicami rastline s pritiskom, ali pa na ta način, da izločujejo snovi, ki potem raztopi stanično mrenico, nekatere zajedalke celo izločujejo strupene snovi, ki umore živo plazmo ali sluz rastlinske stаницe. Preko teh odmrlih stanic prodira zajedalka dalje v notranjost rastline.

Znaki obolelosti.

Zajedalka, ki je prodrla v rastlino, vpliva na njo tako, da pokončuje rastlinske stаницe ter se hrani od vsebine teh odmrlih stanic. Znaki teh poškodb se opazijo že na zunaj s tem, da se staničevje rastline prebarva, ker razpade listno zelenilo, posamezni deli rastline se skrčijo, ker je zajedalka povzila vsebinsko stanic. Vsled takega opustošenja odmrejo posamezni deli rastlin, pa tudi dostikrat cela rastlina (kaleča pesa), za jedalka dostikrat močno poškoduje posamezne organe rastline, kot n. pr. listi pri žitni rji, cvetovi pri prašni sneti, plodovi pri trdi sneti, listi pri pegavosti listov. Nekaterikrat vpliva zajedalka na rastlino tako, da ta raste močnejše na poškodovanem mestu, ali pa napravi nove tvorbe.

Razmnoževanje in razširjevanje rastlinskih bolezni.

Glivice, ki povzročajo rastlinske bolezni, so brezcvetne rastlinice, ki se razmnožujejo s takozvanimi trosi. Pri različnih glivicah nastajajo trosi na različne načine, ali se jednostavno oddelijo od glivične niti pojedine stаницe kot trosi, ali pa iz dela glivica trose v posebnih mesičkih, pa tudi na druge načine nastajajo ti trosi.

Izdelane trose razširja potem veter naokoli, a tudi dež in žuželke. Ako prinese veter tak tros na primerno rastlino, tedaj se rastlina okuži. Zanimivo je, da je ozračje vedno polno različnih trosov glivic zajedalk, pa tudi gniloživk, kot so to ugotovili tozadenvi poskusi in preiskave zraka. Ugotovilo se je tudi, da se precej rastlinskih bolezni razširja v smeri vladajočih vetrov. Tako se zelo razširja potom vetra prašnata snet žita, bulava snet na koruzi in druge. Drugih bolezni trose spravi dež z rastline v zemljo, kjer prezimijo ter naslednje leto zopet

napadejo njim primerne rastline. Zuželkam, ki posedajo po obolelih rastlinah, se oprijemajo trosi na dlačice nog ter se tako razširjajo. Trosi se prezimijo samo v zemlji, temveč tudi na žetvenih ostankih, na na polju odpadnih rastlinskih delih, pa tudi na zrnih in na semenih rastlin, odkoder pridejo z istimi pri setvi zopet na polje, se tam dalje razmnožujejo in škodujejo pridelkom (posebno razne trde in prašnate snežti itd.).

Uničevalni načini rastlinskih bolezni in obramb (varstvo) rastlin pred njimi.

Ako hočemo imeti uspeh pri obrambi rastlin pred njih boleznimi, moramo vedeti razvoj, življenje vsake take glivice, ki povzročuje kako bolezen; razentega še pogoje in okolnosti, v katerih nastane bolezen. Po teh se bo ravnalna metoda in način uničevanja teh bolezni.

Kakor že omenjeno, deluje na razvoj bolezni prisotnost zajedalke, potem pa za samo pridelovalno rastlino neugodne življenjske razmere. Zato je potrebno, da se omeji bolezen, da se ali uniči zajedalke in trose teh, ali pa jih odstrani. Na semenskem blagu, katero se jemlje iz okuženih polja, se nahaja dosti rastlinskih kali; zato naj se jemlje semensko blago iz polja, kjer se je s pregledovanjem ob zorenju ugotovilo, da so rastline zdrave. Kjer to ni mogoče, oziroma kadar niso polja zanesljivo zdrava, se mora na vsak način semensko blago očistiti teh rastlinskih klic. Nekatere bolezni, kot n. pr. ržni rožički v rženih klasovih, so z uporabo modernih čistilnih strojev za semensko blago že precej izginile. Za silo bi se dala pšenica s ponovnim izpiranjem z vodo očistiti od trosov smrdljive sneti, ki se drži semena; vendar ni ta način odstranjevanja klic nikakor zanesljiv. Zanesljivejše je, da se očisti semensko blago s sredstvi, ki so bolj učinkovita, kot so to kemična sredstva ali pa vročina (vroč zrak ali pa vroča voda).

Res uspešno in učinkovito rastlinsko obrambno sredstvo mora odgovarjati sledečim pogojem:

da zamori ali pa napravi vse povzročevalce bolezni trajno neškodljive;

da pri semenskem blagu ne trpi z uporabo teh sredstev kaljivost semena;

da je način obrambe, oziroma uničevanja bolezni brez posebnih komplikiranih priprav, pri prost in lahko izvedljiv tudi malemu posestniku in nešolanemu kmetovalcu;

da pa tudi stroški uničevalne metode ne presegajo dobiček, ki se ima pričakovati vsled uničenja zajedalk.

Razne že izdelane, znanstveno utemeljene in praktično preskušene metode uničevanja bolezni ne odgovarjajo vse popolnom zgoraj omenjenim zahtevam, imamo pa dandanašnji že precej izdelanih in praktično preskušenih načinov uničevanja rastlinskih bolezni, ki eš razmeroma dobro odgovarjajo stavljenim zahtevam.

Nekateri načini uničevanja so tudi že precej znani ter se tudi izdatno uporabljajo, novejši čas je dal tudi nova sredstva, ki se pa niso še toliko vpeljala. Nekatera teh sredstva so že prekušena kot uspešna in praktično uporabljiva, precej novih sredstev se nahaja še v znanstveni preskušnji glede njih učinkovitosti, uporabljivosti in izdatnosti.

Poleg uničevalnih sredstev imamo pa tudi zbranjevalna sredstva proti rastlinskim bolezni.

To so sredstva, ki naj varujejo rastlino že prej, predno je obolela, tako da se bolezni zmanjša možnost, se na rastlini razviti. Za pojedine bolezni postopek je uspešna zbranjevalna sredstva; v splošnem pa velja za preprečenje močnejšega razvoja bolezni pravilo, da se mora pridelovalne rastline že s početka rasti tako od

gojevati, da bo rastlina, preskrbljena z vsemi sredstvi, potrebnimi za dobro uspevanje, že iz mladega se lepo in krepko razvijala; s tem bo postala tudi odpornejša proti boleznim. To se doseže s tem, da se upošteva in uporablja načela razumnega pridelovanja rastlin, načela, ki veljajo za dobičkanosno pridelovanje, veljajo i za vzgojo proti boleznim odpornejših rastlin. To so predvsem: razumno in smotreno obdelovanje zemlje, razumno vsestransko gnojenje, raba dobrega, oziroma dobro pripravljenega semena, razkuževanje semenskega blaga, pravilno in smotreno kolobarjenje, pravi čas setve in drugih potrebnih obdelovalnih del.

Održana proti rastlinskim boleznim in varstvo pridelovalnih rastlin pred boleznimi pa bo tudi uspešnejša, ako se to delo organizira sistematično s tem, da se poleg navedenega tudi opazuje redno razvoj bolezni v različnih pridelovalnih razmerah, pri različnih vplivih podnebjja, zemlje, gnojenja, v raznih legah, organizira in izvršuje poskuse z raznimi načini uničevanja bolezni, z poskusi že dognano najracionalnejša sredstva uničevanja in odbrane pa vsestransko uporablja.

RAZKUŽEVANJE ŽITNEGA SEMENA.

Med mnogobrojnimi boleznimi, katere napadajo posebno ozimna žita (pšenico, rž, ječmen), napravi dostikrat občutno škodo in zmanjša predelko takozvana trda ali smrdljiva snet. Ta bolezen se razvije v žitnih zrnih. Od te bolezni napadena zrna niso v notranjosti bela, močnata, oziroma prosojna klena, kot vsako zdravo zrno, temveč vsebina zrna sestoji iz črnega, mazavega prahu, ki sestoji iz trosov (semena) te sneti. Pri mlatvi razpočijo snetljiva zrna, prah iz njih okuži druga zdrava zrna. Ako pride tako zrno kot seme nazaj v zemljo, vzkliko obenem z istim trosi sneti, okužijo nove rastline ter spremenijo vsebino zrn novega pridelka v črn prah. Posebno se močno razvije ta bolezen tedaj, ako se seme ni razkužilo, ako je leto vlažno in ako se je žitu gnojilo s svežim hlevskim gnojem. V teh slučajih se pridelek zrnja občutno zmanjša; ako nastopijo še druge bolezni na žitih močno, tedaj zna biti dobičkanost pridelovanja žit sploh dvomljiva.

Zatiranje žitne sneti.

Trda snet se da izmed žitnih bolezni razmeroma še najbolj uspešno zatirati. Zato naj ne bi nobeden kmetovalec, ki seje žita, opustil zatiranje te bolezni, da se tako obvaruje pred škodo.

Zatira se trda snet na ta način, da se žitno semensko blago razkuži s tem, da se uniči kaljivost trosov sneti, ki se držijo žitnega semena. Sredstva, s katerimi se izvrši razkuževanje, so razne kemične snovi, ali pa morajo biti take stave, da uničijo ali preprečijo zagotovo kaljivost trosov, ne smejo pa obenem poškodovati seme, oziroma zmanjšati kaljivost istega.

Namakanje ali pa splakovanje žitnega semena v čisti vodi sami nima uspeha, ker čista voda ne more uničiti kaljivosti trosov sneti, nekaj malega se doseže, ako se žitno seme potopi v vodo in premeša. V tem slučaju splavajo na površino vode še nerazpočena snetljiva zrna, katera se mora odstraniti in sezgati. Vendar sama voda niti od daleč ne zadostuje, v njej mora biti raztopljena kaka učinkovita kemična snova.

Namakanje semena v gnojnici, kakor se tu in tam izvaja, nima smisla, ker gnojnica ne vsebuje take kemične snovi, ki bi zagotovo uničile trose sneti.

Premešanje žitnega semena z živim apnenim prahom ni zadostno sredstvo, ker živo apno ne učinkuje dovoljno in zagotovo, razentega zna trpeti kaljivost žitnega semena samega.

Uspešnejša sredstva so raztopine raznih že prekušenih kemikalij v vodi. S temi raztopi-

nami se ali semensko žito poškropi in premeša, ali pa namaka.

Za škopljeno se semensko žito spravi v kup. Iz škopilnico se dobro poškropi z raztopino ter obenem dobro premeša, spere nato z vodo ter nato razgrne na plitvo, da se žito osuši. Dobra stran tega načina razkuževanja je ta, da je isti zelo priročen in komoden ter da ne porabi veliko tekočine. Ali ima pa ta način svoje odločilne slabe strani, katere ga baš ne priporočajo. Popolno uničenje živiljenjske sile trosov sneti je zelo dvomljivo, negotovo, nasprotno pa zna kaljivost žitnega semena zelo trpeti, ker mestoma se žito preyeč in predolgo namoči v raztopini, mestoma pa premalo.

Drugi način razkuževanja v raztopini se izvede tako, da se semensko žito siplje v raztopino, ki se jo pripravi v nizki in mali kadi, tako da stopi raztopina za dlan visoko nad žito. Ta način razkuževanja je priporočljiv, ker je bolj učinkovit, semensko blago se pri temu mora premešati, da se popolnoma omoci ter splavajo še celo snetljiva zrna na vrh tekočine, kjer se posnamejo, odstranijo in sezgejo.

Pri razkuževalnih raztopinah, katere so tu nižje navedene, se mora upoštevati točno čas, kako dolgo se sme namakati, ker drugače se poškoduje občutno kaljivost semena, ako se predolgo namaka. Tekočino, ki se jo je že rabilo, se lahko nadalje uporabi, dokler se ne razkuži vse semensko blago, ki se namerava sezati v jeseni. Za semensko blago, ki se namerava sezati spomladni, je bolje si pripraviti svežo raztopino. Na 100 kg semenskega žita se porabi 20 do 25 litrov raztopine. Pripraviti si je treba tudi še eno posodo, da se, ko preteče čas namakanja, lahko takoj prelije raztopino ter žito iztresa za sušenje. Pri raztopinah, v katerih se sme namakati največ 15 minut, je zelo priporočljivo, da se namaka v košarah, ker se s tem omogoči točno držanje časa. V ta namen se košaro obšije znotraj z vrečovino, v tako pripravljenem košaru se siplje žito do polovice, košaro z žitom vred potopi v raztopino v kadi toliko, da pride tekočina nad žito, premeša, posname snetljiva zrna, ko preteče doba, se dvigne jednostavno košaro z žitom iz raztopine, pusti ocediti ter se nato iztresa za sušenje. Po namakanju se mora seme, aki ji bila namakalna doba dolga ter je seme nabreklo, takoj posejati, drugače pa posušiti, posebno ako se seje nato s sejalnim strojem. V ta namen se na podu ali na plahti razgrne na tenko.

Neposušeno seme se prijemlje preveč delov sejalnega stroja, ne gre rado iz stroja, stroj ga lahko tudi drobi. Ako se seje samo z roko, se ga mora tudi sušiti, da je setev lažja. Le v vlažno zemljo bi se lahko sezalo še malce vlažno. Na vročem mestu (peči) se ne sme sušiti, ker bi tu trpeja kaljivost.

Vse priprave, orodje, ki pride s semenom v dotiku pri, oziroma po namakanju, se mora isto tako razkužiti v raztopini. Grablje, s katerimi se po namakanju razgrne seme za sušenje, pod, oziroma mesto, kjer se suši, lopate itd. se mora razkužiti. Vreče, v katere se polni, se razkuži v tekočini, ali pa v vreli vodi. Z raztopino se mora razkužiti ravnotako sejalni stroj, oziroma sejalnico.

Za napravo razkuževalnih raztopin se uporablja:

Modra galica sama ali pa modra galica in apno. To sredstvo se uporablja že daljšo dobo z uspehom. Pripravi se tako: V 100 litrih vode se raztopi pol kilograma modre galice, v tej raztopini se namaka semensko žito 12 ur; seveda večkrat premeša. Po tej dobi se odlije raztopina, žito se mora kolikor mogoče takoj posejati, ker drugače izgubi na kaljivosti. Po namakanju v galici se uspešneje seme, predno se poseje, še neutralizira v apnu. V ta namen se takoj, ko se vzame iz raztopine galice, potopi v apeno mleko, ki se napravi na ta način, da se razpusti 6 kg žganega apna v 110 litrih vode.

Ko se potopi v apeno mleko, se dobro premeša, po 5 minutah takoj vzame ven, nato suši kratko dobo na solncu in vetru ter gleda na to, da se čim preje poseje. Ta dva načina namakanja sta sicer učinkovita, imata pa te slabe strani, da si gospodar ne more dela razdeliti poljubno, ker mora namakati vedno tik pred setvio. Če pa po namakanju ne dopušča vreme sejanja, ima škodo, ker galica škoduje kaljivosti semena (mora več semena posejati), nasprotno pa galica samo prepreči kaljenje trosov sneti. Izvedba tega načina namakanja v galici in apnu tudi ni tako jednostavna.

Radi teh dejstev se navedeno namakanje dan današnji vedno bolj opušča ter se uporablja za napravo raztopine druga sredstva, ki so učinkovitejša in bolj jednostavna.

Med drugimi sredstvi sta se v praksi zelo obnesla formalin in uspulun.

Formalin ali formol je 40% raztopina plina formaldehyda v vodi. Je tekočina, ki ima zelo oster duh, ki sili na solzenje. Vzame se ga za ozimna žita $\frac{1}{4}$ litra na 100 litrov vode. V tej tekočini (0.25%) se namaka seme 10 do 15 min. Čas kakor tudi jakost raztopine se mora natanko odmeriti, ker bi drugače tudi nekoliko trpela kaljivost semena. Formalin zamori trose sneti, drugače je ta način namakanja hiter in jednostavniji. Po namakanju se seme suši ter se da tudi pozneje sezati.

Uspulun je tudi jednostavno, in učinkovito sredstvo, posebno še radi tega, ker deluje tudi proti nekaterim drugim boleznim. Namakanje z njim je tudi jednostavno in lahko izvedljivo. Je sivkast prah, ki se raztopi v vodi z modro barvo. Vzame se ga 250 gramov na 100 litre vode (0.25% raztopina); ko se razaplja v vodi, se mora dobro pomešati. V raztopini uspuluna se namaka pšenico in rž eno uro, ječmen pa dve uri. Po namakanju se semensko žito istotake suši ter se lahko seje tudi pozneje.

K SETVI OZIMNIH ŽIT.

Pri vsaki setvi je treba paziti na mnoge stvari, ker od tega zavisi mnogo pri pridelku na množini kot na kakovosti. Paziti je treba, kako je seme, ki se ga poseje, ali je zemlja, ki sprejme to seme v svoje naročje, tako pripravljenia in obdelana, kot to zahteva dotedna rastlina, koliko bomo sezali, kako bomo spravili to seme v zemljo, da bo prav, posebno pa da ne pride pregloboko v zemljo.

Kar se tiče semena samega, se nikoli ne zahteva preveč, ako se zahteva to, da naj služi za seme res najboljše. Na slabih rastlinah se ne da pozneje z raznim umetničenjem kaj dosti popravljati, ako je bilo seme slabo. Največja skrb in ponos vsakega gospodarja naj bi bil, da si res pripravi za setev dobro seme.

Že pri izbiri zrnja za seme iz žitnice naj se jemlje tako zrnje, ki je bilo dobro spravljeno iz polja, ki ni trpelo kvare v času shranjevanja. Tako seme ima dobro kaljivost, ki je za vsako seme tolike važnosti. Zrnje, ki je na polju že izrastlo, ali se je pa pozneje uglelo, ni za seme. Dobro je napravil oni gospodar, ki si je seme že med rastlinami na polju izbral, isto skrbno spravil in hranil. Duh in barva semena ne sme biti spremenjena.

Zrnje za seme je pa treba še posebej prečistiti, da se dobi res odgovarjajoče najboljše. Treba je zrnje prevezati, da se izloči težko zrno za seme. Čim debelejše, polno in trebušasto je seme žit, tem boljše, ker bo dalo tudi lepše rastline.

Iz semena je pa potrebno izločiti tudi vse ono, kar ne spada zraven. Zredvsem razno plevelno seme, katerega izloči trijer. Plevel nam drugače dela toliko napotja in kvare, da ne da bi ga še sezali! Iz nekaterih semen se da sicer plevelno seme težko odstraniti, ali iz žita se pa lahko spravi ven.

Mnogokje je v navadi, da se zorje polje za ozimino tik pred setvijo. Katerikrat je tako postopanje upravičeno, so pa tudi slučaj, ko oranje tik pred setvijo ni umestno, temveč boljše, da se orje nekoliko preje. Pri oranju prereže doljna stran lemeža zemljo in deska jo obrne. Pod zorano plastjo nastanejo votlinice, sedaj zorana plast ni sklenjena z mrtvo plastjo. Ako se je oralo zelo plitvo za ozimino, v jeseni pa nastopi sušno vreme, tedaj ostane sicer mrtva plast vlažna, suši se pa preorana plast. Ako se nato seje žito še poleg tega kasno, tedaj najde zrno že še toliko vlage, da vzkali in požene korenina v preorani plasti. Ker se pa zemlja pri oranju še ni sklenila z mrtvo plastjo, ne požene dosti korenin v to plast, v kateri bi našle vlago. Ako sedaj nastopi hitro mraz, tedaj v tem slučaju mnogo žita pozebe. Pri malo globokejše orani zemlji se pa žitne korenine že močnejše razrastejo v preorani plasti, ter jim zima toliko ne škoduje. Tudi se taka zemlja hitreje sklene. Ako pa jeseni pade posebno po setvi količkaj dežja, tedaj se zemlja tudi hitreje sklene. V vlažnih jesenih ne škoduje torej toliko oranje tik pred setvijo.

Gledati je istotako na to, da se setev izvrši še dovolj zgodaj, da se rž in ječmen obrasteta in pšenica vsaj dobro vkorenini in ozeleni, še predno nastopi mraz. Ker že pri toploah nekaj nad ledišem prenehava rast ozimine. Zato ni posebno priporočljivo, da se seje ozimina, posebno rž in ječmen, po takih rastlinah, ki se kašno spravlja s polja (pesa). Bolje je sejati na takih njivah, ki so poprej proste za oranje in setev.

Slabo je tudi za setev, ako pride seme pregloboko v zemljo. Iz takega semena vrastajo oslabele rastlinice, ker morejo preriti dosti zemlje, predno pridejo na dan. Dosti semena pa sploh zgnije. Ako se ni prav gosto sejalo, tedaj je strn slaba. Dobro seme je pa draga stvar, zato je boljše sejati plitvo; s tem se potroši manj semena. Seme pride takrat pregloboko, če se zorane brazde pred setvijo ne prebrana, tem več seje na cele brazde.

JESENSKA SETEV KRMSKIH RASTLIN.

Vsek gospodar, kateri gleda na to, da mu donaša živinoreja čim večji dobiček, bo skrbel poleg ostalih ukrepov, služečih temu namenu, predvsem za to, da bode pridelal na svojih zemljiščih vedno toliko krme, suhe in zelene, da bo svojo živino krmil vedno dobro, uspešno in tako krmo, ki tudi kakovostno kaj izda. Za boljšo prehrano živine pa dostikrat ni samo dovoljna kroma, pridelana na travnikih, pomaga si s povečanim pridelovanjem krme na poljih.

S setvijo krmskih rastlin po strniščih si preskrbi zeleno krmo pozno v jeseni, s tem si prihrani to, da mu ni treba tako zgodaj začeti s suhim krmiljenjem. Dostikrat se lahko zgodi, da mu na spomlad zmanjka suhe krme, posebno ako je iste pridelal malo, poleg tega si to krmo še ne razdeli za jednakomerno krmiljenje preko zime ter spočetka poklada obilno, brez prevdara. V tem slučaju spomladi komaj čaka, kje bi nakosil kaj zelenega. Da prične kosit zgodaj v aprilu na travnikih zeleno krmo, je skoro škoda, še večjo škodo si napravi, ako nažene živino na pašo spomladi na travnike, ker si s tem pokvari košnjo sena. Nemška detelja pride v porabo šele v drugi polovici maja, kvečjemu v sredi maja, ako dopušča spomladno vreme, ali ako se prav zgodaj kosi.

Kmetovalci v krajih, kjer je zima milejša in spomlad topla, si pomagajo v takih slučajih s tem, da sejajo laško deteljo ali inkarnatko. Ta detelja, sejana po žitnih strniščih, ali pa po zdnjem krompirju, da še v jeseni jedno košnjo, v spomladi pa drugo še pred košnjo nemške detelje. Samo ta detelja je zelo občutljiva pred mrazom, škoduji ji posebno mnogo snega in pa

zimski mraz, ako zmrzne gola zemlja brez snežne odeje.

Radi te nevarnosti pozebe ni setev laške detelje v mrzlejšem podnebju sigurna. Pač pa imamo druge krmske rastline, ki so bolj odporne proti mrazu, ki se lahko sejajo jeseni in dajo košnjo že zgodaj spomladi. Te rastline so ozimsna grašica in ozimni krmski grah ter zelena rž. Ponekod je udomačena navada, da se seje čisto zeleno rž; pač pa se bolj izplača sejati mešanico rži in grašice, oziroma krmskega graha. Od raznih vrst grašic pride za to setev še najboljše v poštev kosmata grašica. Za težke zemlje se jemlje na 1 hektar mešanica 70 do 80 kg grašice (krmskega graha) in 50 do 60 kg rži, za lahke zemlje pa 40 do 50 kg grašice (krmskega graha) in 80 do 90 kg rži.

Setev mešanice je boljša, ker v tem slučaju grašica ne polega; mešanica izkoristi boljše zemljo, da tudi kakovostno boljšo krmo in obogati zemljo na dušiku. Sejati se jo mora še ta mesec, da se do zime dobro obraste. Setev te mešanice je tudi radi tega priporočljiva, ker se po njeni košnji za zeleno krmo spomladi da na isto polje posejati koruzo, fižol, proso, ali pa zopet krmo (zeleno koruzo, spomladno grašico in oves), pa tudi posaditi krmsko peso. Zemlja se za setev pognoji z nekoliko starejšim gnojem, posebno če se namerava drugo leto sejati na isto polje kako okopavino. Sicer bi grašici ravno ne bil potreben dušik iz hlevskega gnoja, ker dušik ona lahko sama nabere, toda tu gre predvsem zato, da mešanica hitro in bujno raste. Iz istega razloga se da preko zime to setev gnojiti z gnojnico. Da je delo jednostavnješ, se lahko seje rž in grašico vse obenem ter zavleče z bra o.

OB SPRAVLJANJU KROMPIRJA.

Slopošno se opaža, da je letošnji krompirjev pridelek precej slab. Vzrok temu je pripisovati neugodnemu prevlačnemu letošnjemu vremenu in pa temu, da so se letos pojavitve v krompirju posebno močno razne krompirjeve bolezni — pred vsem krompirjeva plesen. V takih letih, kot je letošnje, in pri tako močnem nastopanju krompirjeve plesni, postaja pridelovanje krompirja naravnost nedobičkanosno. Ker je za naše kraje krompir izredno velike važnosti, bode potrebno, da se bode v naprej izplačalo pridelovanje istega:

posvetiti izbiranju semenskega krompirja čim največ mogoče pozornosti, natančnosti in truda s tem, da se bode odbiral res le popolnoma zdrav krompir za seme in to jeseni ob spravljanju, kakor tudi še enkrat pozneje spomladi pred setvijo;

pričeti resno in vstrajno z zatiranjem krompirjeve plesni in drugih krompirjevih bolezni, in to s škropljenjem krompirja, pravilnim ter smotrenim gnojenjem in obdelovanjem zemlje, ter pravilnim kolobarjenjem s poljskimi sadeži,

pričeti vsestransko z odbiranjem (selekcijo) krompirjevih rastlin že na polju v tem smislu, da se odbira za semenski krompir rastline, ki se pokažejo bolj odporne proti plesni, da se tako pride do bolj zdravega semena; oziroma pričeti s saditvijo krompirjevih sort, ki so bolj odporne proti plesni. Predhodno se bo pa moral s sajenjem poskusov krompirjevih sort v malem ugotoviti, katere sorte se pokažejo v našem podnebju bolj odporne proti plesni.

Krompirjeva plesna ne okuži in napada le samo listja krompirja, temveč ona okuži tudi gomolje same. Tako po plesni okuženi gomolji so pa podvrženi še drugim boleznim, ki se razvijejo na gomoljih ter napravijo v krompirjevih poljih in kleteh občutno škodo. Posebno se tu razvijeta mokra in suha gniloba krompirja.

Da ne trpimo škode vsled teh bolezni, je potrebno ob spravljanju krompirja velike pozornosti.

Že na polju, ko se krompir izkopava ali izorava ter spravlja, se mora ločiti gnil krompir

od zdravega ter za čez zimo posebno spravljati samo zdravega. Ako je pri spravljanju krompirja vlažen od dežja, ali če se ga drži mokra zemlja, se mora, predno se spravi v klet, spraviti na suh prostor (pod), tam na tenko razgrniti, da se presuši ter mu odpade zemlja, nato šelo se ga spravi v klet.

Preko zime mora biti spravljen krompir na hladnem in suhem ter varen pred mrazom. To plota, pri kateri se da najlažje pohranjevati brez kvare, je 3—10°C.

Klet za spravljanje krompirja mora biti hladna ter se mora dati dobro prezračevati. — Klet, ki ima vhod in okna na južni strani, je za spravljanje krompirja slaba, ako sije vanje solnce, ker v tem slučaju krompir rad ozeleni. Ko se spravlja krompir v klet, se spočetka tudi ne sme nasuti preveč visoko, ker se v tem slučaju zdolaj preveč segreje. Mora se tekom časa krompir v kleti tudi večkrat prelagati, tako da pride zdolaj ležeči na vrh in narobe, pri tem se mora prebirati ter tak krompir, ki začenja gniti, izločiti. V kleteh, ki nimajo poda, se mora napraviti pod iz desk, da ne pride krompir na vlažno zemljo. Tla kleti, kakor tudi nekoliko krompir, naj se potresejo s prahom od žganega apna, kateri zabranjuje razvoj bolezni in veže vlago.

Ako ni na razpolago prave kleti in ako so velike množine krompirja za spravljanje, tedaj se da spravljati krompir boljše v podsipnice (jame).

Prostor za podsipnico se izbere v bližini doma na takem zemljišču, ki rado propušča vodo, je suho, tako da v njem ne zastaja voda. Ne sme se stekati deževnica na ta prostor ter mora biti v zakloni pred mrzlimi vetrovi. Ako se napravi podsipnica na takem mestu, ki je izpostavljeno mrzlim vetrovom, se je že zgodilo to, da se je krompir vsled prenizke topote pokvaril.

Ako se ne more najti prikladnega mesta v zaklonu od mrzlih vetrov, se mora v tem slučaju kopati podsipnico v zemljo, drugače se pa kopanje v zemljo ne izplača, ker je treba premetati veliko zemlje. Tla podsipnice se samo zravnajo, in poglobojajo največ do 20 cm globoko. Široka naj bo podsipnica 1½ do največ 2 m. Krompir se natovori v nji 1 m visoko v obliki strehe. Dolžina podsipnice se ravna po temu, koliko je krompirja. Na sredu tla podsipnice se po dolgem napravi žleb iz dveh desk v obliki strehe, ali se pa položi drenažne cevi.

Na vrh natovorenega krompirja se položi po dolgem žrd ter se nato pokrije krompir z 10—15 cm debelim slojem slame. Nato se nameče na slamo 10—15 cm na debelo zemlje, potegne žrd iz podsipnice ter zadebla kraje podsipnice s slamo in zemljo. Žleb na dnu podsipnice in pa zračna cev, ki nastane na vrhu krompirja, ko se potegne žrd ven, skrbita dovoljno za prezračevanje in odvajanje vlage iz krompirja, tako da se krompir pred zimo osuši.

Ponekod je še v navadi, da se za prezračevanje podsipnice napravi na vrhu pokončne prezračevalne naprave iz šopov slame, ki gre skozi zemljo ali pa iz lesnih cevi, ki se postavijo na vrh krompirja navpično, in po katerih prihaja zunanj zrak prav do krompirja. To je napačno radi tega, ker po teh cevih se dviga iz krompirja vlažen zrak; ta pride v dotiko z zunanjim mrzlim zrakom, vlaga se zgosti v cevi, napravi se rosa, ki se nabere na stenah cevi ter se izceja nazaj v krompir. Krompir se ne suši, vlago dobiva nazaj, radi tega prične radniti. Isto velja za šope slame. Zato so vodovravno na prej navedeni način napravljene prezračevalne naprave boljše, ker odhaja tu vlažen zrak pri strani ven.

V jeseni se mora podsipnica večkrat pregledati, ako se ni toplova v nji dvignila ter ni pričel v nji gniti krompir. Ako bi se krompir segrel na 18°C, tedaj se mora podsipnica odkriti, ob suhem in hladnem vremenu pregle-

dati, ako kje ne gnije krompir, v tem slučaju prebrati, šele nato pokriti podsipnico znova.

Ko proti zimi postane hladnejše, se podsipnico zadel popolnoma, tako da se nameče najo povsod še 10 cm na debelo zemlje, nato pa 20 cm na debelo slame. Mesto slame se nameče lahko krompirjevko ali pa fižolovko. Nato se nameče še zemlje 30 cm na debelo in s tem je podsipnica gotova za prezimovanje. Paziti se mora, da se jo povsod popolnoma in jednakomerno pokrije.

Vinogradništvo.

STANJE VINOGRADOV NA ŠTAJERSKEM.

Danes že lahko podamo točnejši pregled o stanju naših vinogradov:

Trte so še precej dobro prezimile, nastavek mladega grozja pa ni bil obilen. Lansko poletno deževno vreme je že neugodno vplivalo na zarod. Izgledi na boljšo trgatev pa so se tudi vsled vednega deževja in hladnih noči zmanjševali od meseca do meseca. Začetkom julija je še grozdje cvetelo, dočim odcvete v normalnih letinah do sredine junija. Grozni razvoj je postal za 3–4 tedne, jagode so nejednake in veliko cvetov je ostalo neoplojenih. Ta nedostatek bo seveda vplival na vinsko kvaliteto. Več žlahtnih, občutljivih vrst, kakor n. pr.: žlahtnina, traminec, burgundec, renski rizling, veltlinc itd. se je po cvetu celo osipalo. Vsled vlage so tudi nastopili kriptogamične bolezni (pepel in peronospora) ter uničevale listje in grozdje vkljub marljivemu obrambnemu delu naših vinogradnikov. Te bolezni so nastopile po raznih legah in vrhovih različno; ponekod ne najdeš skoraj sledu od njih, drugod pa so uničile ves up na trgatev. Trte, ki stojijo na apneni zemlji, kažejo večkrat vsled preobilne mokrote bledico (klorozo) in tudi zemeljski plazovi so naredili občutno škodo, posebno v Halozah. Tudi toča je naredila večje ali manjše škode. Črvi so nastopali v večjih množinah in nazadnje se je batilo, da bo pri količkaj neugodnem jesenskem vremenu začelo grozdje gniliti (zelena gniloba), s čim bi se onemogočila pozna trgatev.

Opisane neprilike kažejo, da bomo imeli letos povprečno za 30–50% slabšo trgatev kakor lani, pa tudi kvaliteta ne bo po dosedanjih izkušnjah pravvrstna, četudi bi imeli lepo jesen. Grozdu manjka jednakomerni razvoj in poletna vročina, kakor n. pr. leta 1917 in leta 1921. Seveda pa bi nadaljni vroči in lepi solnčni dnevi in tople noči še marsikaj izboljšale. Umnim vinogradnikom bi se izplačalo izboljšanje produkta s sladkorjem, s skrbnim podbiranjem in odbiranjem grozja, z zavlačevanjem trgateve do zadnje možnosti, z dobrim kletarstvom in s porabo čistih droži pri kipenju, tako da bi dosegli v lepi jeseni in boljših legah še prav povoljno kapljico.

Najboljši barometer za bodoče izglede letosne vinske trgatev pa je naš vinski trg, ki hiti z nakupovanjem starih zalog. Tudi kislejša vina že gredo v promet, ker se ve, da izgublja v drugem letu svoje starosti precejšnji del kisline ter postanejo mehkejša in glajša. Cene so poskočile za 1–2 dinarja pro liter. Starejših letnikov iz leta 1921, 1923 in 1924 skoro ni več za dobiti ter se plačujejo po 10–15 dinarjev. Novi mošt še nima cene, ker predprodaje pri nas niso običajne. Cena bo seveda odvisna v prvi vrsti od možnega sladkorja in se bo pokazala šele ob času trgateve.

Gospodarske zanimivosti.

HMELJ.

Hmeljska letina v Hallertau. Dr. Stiegler, poslovodja Nemškega hmeljarskega društva v

Münchenu, se je minuli teden osebno prepričal, da so prvi uspehi letosnjega obiranja hmelja v Hallertau zelo varali hmeljarje. Ta največji hmeljski okoliš v Nemčiji bo pridelal komaj več kot polovico, t. j. 35.000 stotov po 50 kg, lastnega pridelka (67.540 stotov), dasiravno to tudi pivovarji in trgovci zanikajo. Če so se hmeljari glede množine tudi zelo zmotili, vendar bo pa kakovost hmelja pravvrstna. Do sedaj znani uspehi obiranja potrjujejo bojazen izkušenih mož, ki so trdili, da bo peronospora še zelo prikrajšala konečni rezultat hmeljske letine.

Hmeljska sezija v Bački. Obiranje hmelja v Bački se je pričelo v pondeljek, enako kakor v Savinjski dolini. Količina in kakovost hmelja v Bački sta letos zaradi deževja in peronospore močno trpela. Kakor poročajo, je bila te dni sklenjena v Novem Sadu po vzoru slovenskih hmeljarjev ustanovitev Zveze vojvodinskih hmeljarjev, ki doslej še niso bili stanovsko organizirani.

Uspehi letosnje trgateve zadovoljujejo le deloma in se bo cenitev komaj dosegla. Do sedaj daja 6 kop, t. j. 360 rastlin le 50 kg hmelja (za 100 kg je torej treba 720 rastlin). V Savinjski dolini da pa 1000 rastlin povprečno 250 kg, ali za 1 kg hmelja je treba le 4, na Češkem pa 7 rastlin. — Letosno množino hmelja cenimo na Češkoslovaškem na 120–130.000 stotov pa 50 kg. — Nakupovanje novega pridelka se je tudi že pričelo in se plačuje po kakovosti do 3200 čK za 50 kg. Tudi povpraševanje po lanskem pridelku je postalno živahnejše in se je več kot 400 stotov prodalo po cenah od 2250–2500 čK za 50 kg. Konečno razpoloženje in cene čvrste. — Savez hmeljarskih društev v Žatcu.

Hmelj. Zatec ČSR, 26. 8. 1926. Vsled ugodnega vremena se kobuljenje lepo izvršuje, vendar je močen veter povzročil po nasadih bistveno škodo. Obiranje se je tudi že pričelo, četudi ne vobče. — Zatec ..., 28. 8. 1926. Razpoloženje in cene čvrste od 2900–3250 čK za 50 kg (36.28–107.9 din. za 1 kg).

Sadna letina je letos v Slovenskih goricah še precej dobra, žalibog pa je večinoma vse sadje vsled vednega deževja precej bolno, tako da takozvanega »vzornega sadja« sploh ni dobiti. Inozemski, zlasti avstrijski kupci, ki so stalni odjemalci naših slovenegoriških sadjarjev, so sami prišli nakupovat, toda kakovost jim ne ugaja in kupčija je radi tega slaba. Enako je s sadno letino po Spodnjem Štajerskem okrog Brežic in v Sotelski dolini. Ker pa je letos po vseh krajih Evrope slaba sadna letina, se bode naše sadje, ki je razmeroma še najboljše, vedno še lahko prodalo. Slaba so večinoma jabolka, dočim so hruške ponekod pravvrstne. Mnogo je letos tudi breskev in sлив. Mariborski trg je s sadjem vedno dobro založen.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 56–57 din., angleški funt 275–276 din., francoski frank 1.62–1.64 din., češka krona 1.67–1.68 din. avstrijski šiling 7.99–8 din., švicarski frank 10.95 din. V Curihu znaša vrednost dinarja 9.12 centimov.

Pokrajinska razstava »Ljubljana v jeseni« od 4. do 13. septembra 1926. Na vseh straneh vidimo, kako nas pritsika gospodarska kriza. Na vzlici temu in navzlic mnogim konkurenčnim polomom pa je odporna sila slovenskih gospodarskih krogov še vedno močna. Kot nekaka demonstracija, ki naj pri nas iznova pozivi gospodarsko življenje ter mu da novih smernic in novih potov, prieja uprava Ljubljanskega velesejma svojo jesensko Pokrajinsko razstavo. Ta razstava bo obsegala vse glavne panoage našega gospodarstva: poljedelstvo, travništvo, živinorejo, podkovstvo, mlekarstvo in sirarstvo, vinarstvo, kletarstvo, sadjarstvo, agrarne operacije in melioracije, splošno kmetijstvo, kmetijsko stavbarstvo in kmetijsko književnost. Kmetijske stroje in orodje se bo videlo na kmetijski razstavi. Poleg tega se vrši dne 5. septembra še razstava plemenskih konj, kjer

bodo najboljše živali odlikovane z denarnimi nagradami, diplomami in priznanji.

Seja okrajnega živinorejskega odbora za okraj Gornjigrad se vrši v nedeljo dne 8. avgusta t. l., ob 2. uri popoldne v dvorani g. Stiglica v Rečici ob Savinji. Na programu so razna aktualna vprašanja glede bodočega dela in poslovanja. Poroča tudi okr. ekonom Fr. Wernig. P. n. odbor se vabi, da se zanesljivo in v celoti udeleži seja! Struel I. r. župan in predsednik.

Konferenca lesnih trgovcev. Ministrstvo za šume in rudnike bo z ozirom na težko stanje v naši lesni trgovini sklical v drugi polovici meseca septembra konferenco vseh lesnih trgovcev in industrijev, ki se bo vršila v Beogradu. Razpravljalo se bo o stanju lesne industrije v naši državi in o merah, ki jih bo treba podvzeti, da se oblaži obstoječa kriza.

Elektrificirano čebelarstvo. Angleški farmer, po imenu Borlase Matthews, čigar posestvo slovi po mnogostranski uporabi električne energije, je pričel uvajati to prirođeno silo tudi v čebelarstvu. Pripravil je panje, kjer električna svečava omogočuje, da se jame matica bolj zgodaj nego po navadi posvečati razmnoževanju zaroda. Rojni zapuščajo uljnjak tako zarana, da morejo obrati med po prvem cvetju sadnega drevja. Podjetnik upa, da bo dobil na ta način po 17 angleških funtov več medu od vsake čebelice.

Mariborski trg dne 28. avgusta 1926. Na trgu je bilo 27 s svinjskim mesom, 50 s krompircem in zelenjavom in 30 s sadjem naloženih voz. Meso in slanina, pa tudi mestni izdelki so bili malo cenejši kakor pretečeni teden. — Perutnine in domačih živali je bilo okoli 1000 komadov. Cene so bile piščancem 10 do 25 din., koščem 25 do 50 din., racam, gosem in puranom mladim 30 do 60 din., starim 60 do 100 din., domaćim zajcem 5 do 25 din., Angora-zajcem 30 do 100 din., domaćim golobom in grlicam 25 do 30 din., kanarčkom 50 do 100 din. komad. — Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, cvetlične: krompir se je prodajal po 4 do 5 din. mernik (7½ kg), oziroma 0.75 do 1.75 din. kg, solata in špinaca 0.50 do 1 din. kupček, glavnata solata, ohrov, zeljnate glave 0.50 do 3 din., kumarice 0.25 do 2 din., buče 3 do 5 din. komad, kislo zelje 2 do 3 din, maslo surovo 38 do 44 din., kuhanje 44 do 46 din., čajno 50 do 60 din. kg, paradižniki 6 do 7 din., fižol v stročju 7 din. kg, čebula 1 do 4 din., česen 3 do 8 din. venc; mleko 2 do 2.50 din., sметana 12 do 14 din., oljčno olje 32 do 36 din., bučno olje 18 do 20 din. liter, jajca 0.75 do 1.25 din. komad, sirček 1 do 8 din. hlebček, paprika 0.50 do 2 din. kom. Sadje: hruške in jabolka (so se zelo pocenile) 2 do 5 din., češplje in slike 1.50 do 5 din., breskev 16 do 18 din., grozje 14 do 16 din., ringloti 3 do 4 din. kg, limone 0.75 do 1.50 din., pomaranče, ki so zelo redke, 2 do 4 din. komad. Cvetlice 0.10 do 5 din., z lonci vred 10 do 25 din. komad. — Lesena in lončena roba 1 do 100 din., brezove metle 2.25 do 5 din., lesene grablje 6 do 8 din., lesene vile 5 do 6 din., cepci 8 do 10 din. komad. — Seno in slama: V sredo, dne 25. avgusta, je bilo 11 vozov sena in 7 vozov slame, v soboto, dne 28. avgusta, pa 17 vozov sena in 6 voz slame na trgu. Cene so bile senu 70 do 100 din., slami pa 35 do 45 din. za 100 kg. Obiskat se je v kratkem času vse prodalo, ker vojaška uprava nakupuje mnogo sena in slame.

Sejmsko poročilo. Na mariborski svinjski sejem dne 27. avgusta se je pripeljalo 297 svinj, in 2 ovci. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5–6 tednov starci eden po 50–100 din., 7–9 tednov starci po 125–150 din., 3–4 mesece starci po 250–320 din., 5–7 mesecev starci 420–450 din., 8–10 mesecev po 525–580 din., 1 leto po 1000–1200 din., 1 kg žive teže po 10.50 do 12.50 din., 1 kg mrtve teže 15–17 din. Prodalo se je 138 svinj. Kupčija srednja. Cena prascem je nekaj padla.